

ZMIANA NR 2

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY IWANISKA
obejmująca obszar obrębu 7 – JASTRZĘBSKA WOLA

UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Załącznik Nr 1a do Uchwały Nr XXXVII/215/2012
Rady Gminy w Iwaniskach z dnia 20 sierpnia 2012 r.

Wykonawca:

BUDPLAN Sp. z o. o.

04 – 390 W A R S Z A W A, ul. gen. Ludwika Kickiego 26 B /10
tel.(22) 870 42 62, Fax: 870 42 62, e-mail: budplan@vp.pl
BGKII O/Wwa 74113010200300000000035599, NIP 527-11-07-422
REGON 011909443, KRS 0000103293, K.Z. 50 000,00 PLN

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	5
II. INFORMACJE OGÓLNE	6
1. SKŁAD ZESPOŁU AUTORSKIEGO	6
2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA	7
3. OBSZAR OPRACOWANIA – CZĘŚCI SKŁADOWE OPRACOWANIA	10
4. MATERIAŁY WEJŚCIOWE DO STUDIUM	12
III. UWARUNKOWANIA ROZWOJU	12
1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE	12
1.1. Położenie i ukształtowanie terenu	12
1.1.1. Położenie administracyjne	12
1.1.2. Położenie geograficzne.....	12
1.1.3. Ukształtowanie terenu i jego przydatność dla budownictwa	13
1.2. Budowa geologiczna	14
1.2.1. Stratygrafia i wykształcenie geologiczne.....	14
1.2.2. Warunki podłoża budowlanego	15
1.3. Kopaliny	16
1.3.1. Charakterystyka surowców mineralnych.....	16
1.3.2. Obecne wydobycie surowców.....	18
1.4. Warunki wodne	19
1.4.1. Wody powierzchniowe	19
1.4.2. Wody podziemne	20
1.4.3. Retencja wodna i ochrona przed powodzią	22
1.4.4. Zagrożenia czystości wód.....	22
1.5. Warunki klimatyczne	23
1.5.1. Ogólne cechy klimatu.....	23
1.5.2. Stan czystości powietrza oraz zagrożenie hałasem.....	24
1.6. Charakterystyka i ocena warunków glebowych	24
1.6.1. Charakterystyka i zróżnicowanie gleb na terenie gminy Iwaniska	24
1.6.2. Kompleksy rolniczej przydatności gleb	26
1.7. Uwarunkowania rozwoju funkcji leśnej	27
1.7.1. Struktura przestrzenna i własnościowa oraz zewnętrzne uwarunkowania rozwoju funkcji leśnej.....	27
1.7.2. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego rozwoju funkcji leśnej	28
1.7.3. Wnioski w zakresie rozwoju i zagospodarowania obszarów leśnych ...	28
1.8. Ochrona środowiska przyrodniczego	29
1.8.1. Istniejące formy ochrony przyrody	29
1.8.2. Warunki właściwego zagospodarowania obszarów chronionych oraz cennych przyrodniczo	29
1.8.3. Walory i zagrożenia czystości środowiska przyrodniczego	31

2. ŚRODOWISKO KULTUROWE	32
2.1. Rozwój historyczny gminy	32
2.2. Wykaz obiektów zabytkowych	33
2.3. Stanowiska archeologiczne	35
2.4. Problematyka kulturowa	36
3. FUNKCJA ROLNICZA	36
3.1. Podstawowe dane liczbowe i wskaźniki charakteryzujące rolniczą przestrzeń produkcyjną	36
3.2. Warunki przyrodniczo – glebowe	38
3.3. Warunki agrarne i demograficzne w rolnictwie	38
3.4. Uwarunkowania wynikające z prawa własności gruntów	39
3.5. Uwarunkowania związane ze strukturą i rozmieszczeniem zabudowy rolniczej	40
3.6. Ukierunkowanie i rejonizacja produkcji rolniczej	42
3.7. Uwarunkowania rozwoju funkcji rolniczej wynikające z akcesji Polski do Unii Europejskiej	42
4. LEŚNICTWO	43
4.1. Struktura przestrzenna i organizacyjno – własnościowa lasów	43
4.2. Wnioski wynikające z analizy walorów i zagrożeń środowiska leśnego	44
4.3. Możliwości intensyfikacji zalesień	44
5. LUDNOŚĆ	45
6. MIESZKALNICTWO	47
7. INFRASTRUKTURA EKONOMICZNA	50
7.1. Sytuacja rolnictwa	50
7.2. Struktura zatrudnienia	51
7.4. Struktura bezrobocia	52
7.4. Dochody i wydatki gminy za rok 2001	52
7.5. Standard życia mieszkańców gminy na tle województwa	53
7.5. Aktywność ekonomiczna mieszkańców gminy	53
7.7. Szanse rozwoju gminy	55
7.8. Bariery rozwoju gminy	56
8. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	56
8.1. Oświata i wychowanie	56
8.2. Ochrona zdrowia	58
8.3. Kultura	59
8.4. Turystyka, rekreacja i sport	60
8.5. Usługi inne	61
9. KOMUNIKACJA	62
9.1. Komunikacja drogowa	62
9.1.1. Analiza powiązań zewnętrznych	62
9.1.2. Analiza powiązań na obszarze gminy	63

9.1.3. Charakterystyka układu drogowego gminy	64
9.1.4. Ocena warunków ruchu istniejącego	65
9.2. Układ kolejowy	66
9.3. Komunikacja zbiorowa.....	66
9.4. Stan i zaplecze motoryzacji	67
9.5. Ogólna ocena układu komunikacyjnego (uwarunkowania rozwoju) ...	67
10. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	68
10.1. Gospodarka wodna	68
10.2. Mała retencja wodna	70
10.3. Gospodarka ściekowa.....	71
10.4. Kanalizacja deszczowa	73
10.5. Gazyfikacja.....	73
10.6. Ciepłownictwo	73
10.7. Odpady stałe	74
10.8. Telekomunikacja	74
10.9. Elektroenergetyka	75
IV. SZANSE ROZWOJU GMINY	76
1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZO – KULTUROWE	76
2. ROLNICTWO.....	76
3. ZAGADNIENIA SPOŁECZNO – GOSPODARCZE.....	77
4. KOMUNIKACJA	77
5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA.....	78
V. ZAGROŻENIA ROZWOJU GMINY ORAZ PROBLEMY I KONFLIKTY PRZESTRZENNE WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO ZAGOSPODAROWANIA GMINY	78
1. ZAGROŻENIA ROZWOJU GMINY	78
1.1. Środowisko przyrodnicze	78
1.2. Rolnictwo i leśnictwo	78
1.3. Zagadnienia społeczno – ekonomiczne	79
1.4. Komunikacja	79
1.5. Infrastruktura techniczna.....	80
2. PROBLEMY I KONFLIKTY PRZESTRZENNE WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO ZAGOSPODAROWANIA.....	80

I. WPROWADZENIE

„Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy” zostało wprowadzone ustawą o zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 15, poz. 139 – jednolity tekst z późniejszymi zmianami), w celu określenia polityki przestrzennej gminy.

„Studium...” stanowi akt kierownictwa wewnętrznego kształtującego politykę przestrzenną gminy, wyodrębniając cele, uwarunkowania oraz kierunki zagospodarowania przestrzennego.

„Studium...” określa wszystko co cenne i niepowtarzalne dla rozwoju gminy, a w szczególności walory przyrodnicze, wartości kulturowe, zasoby środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiskowe, inicjatywy i przedsiębiorczość społeczeństwa oraz powiązania zewnętrzne i wewnętrzne gminy tak pod względem administracyjnym jak i gospodarczym.

„Studium...” jest jedynym dokumentem planistycznym sporządzanym dla obszaru całej gminy.

„Studium...” jest ważnym źródłem informacji koordynacyjnym w stosunku do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania przestrzennego terenu, które będą opracowywane w następstwie uchwalonego „Studium...” oraz będą miały wpływ na politykę przestrzenną i gospodarczą gminy, realizowaną przez Radę i Zarząd gminy oraz przez instytucje im podległe.

Stosownie do art. 6 ust. 5 ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym, w „Studium...” określa się w szczególności:

- obszary objęte ochroną środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- lokalne wartości zasobów środowiska przyrodniczego i zagrożenia środowiska,
- obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej, w tym wyłączone z zabudowy,
- obszary zabudowane, ze wskazaniem w miarę potrzeby terenów wymagających przekształceń lub rehabilitacji,
- obszary, które mogą być przeznaczone pod zabudowę ze wskazaniem, w miarę potrzeby, obszarów przewidzianych do zorganizowanej działalności inwestycyjnej,
- kierunki rozwoju komunikacji i infrastruktury technicznej w tym obszary, na których będą stosowane indywidualne i grupowe systemy oczyszczania ścieków,
- obszary, dla których sporządzanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego jest obowiązkowe na podstawie przepisów szczególnych lub ze względu na istniejące uwarunkowania.

II. INFORMACJE OGÓLNE

1. SKŁAD ZESPOŁU AUTORSKIEGO

ZMIANA NR 1 STUDIUM:

Wykonawca: Pracownia Planowania Przestrzennego PARK
00-785 Warszawa, ul. Pogodna 2 lok. 13

mgr inż. arch. Wanda Chmielewska główny projektant, WA-301
Okręgowa Izby Urbanistów w Warszawie

mgr Wojciech Zaczekiewicz ochrona środowiska, ekofizjografia,
uzbrojenie techniczne

wraz z wielobranżowym zespołem specjalistów.

Zmiana Studium została wykonana w oparciu o „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Iwaniska” (zwane dalej „Studium...”) uchwalone Uchwałą Nr IV/23/2002 Rady Gminy w Iwaniskach z dnia 30 grudnia 2002 r.; wykonane przez zespół w składzie:

mgr inż. arch. Zbigniew Janus	– główny projektant – nr upr. urban. 694/88.
mgr Marcin Korban	– środowisko przyrodnicze
mgr inż. Małgorzata Bogdał	– uzbrojenie terenu, środowisko przyrodnicze
mgr inż. Edmund Augustyniak	– rolnictwo, leśnictwo
mgr inż. Marian Olech	– komunikacja
tech. arch. Krystyna Foder	– opracowanie graficzne
tech. arch. Erna Jagi	– opracowanie graficzne

ZMIANA NR 2 STUDIUM:

Wykonawca: BUDPLAN Sp. Z o.o.
04-390 Warszawa, ul. Kickiego 26B lok. 10

Zespół autorski:

mgr inż. arch. Wanda Chmielewska główny projektant, WA-301
Okręgowa Izba Urbanistów w Warszawie

inż. Zuzanna Górecka ochrona środowiska

Zmiana Nr 2 Studium została wykonana w oparciu o „**Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iwaniska**” (zwane dalej „Studium...”) przyjęte Uchwałą Nr IV/23/2002 Rady Gminy w Iwaniskach z dnia 30 grudnia 2002 r.; wraz ze **Zmianą Nr 1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Iwaniska**, przyjętą Uchwałą Nr LII/403/09 Rady Gminy w Iwaniskach z dnia 27 sierpnia 2009 roku, obejmującą ustalenia dotyczące lokalizacji 13 elektrowni wiatrowych w miejscowościach Dziewiątle, Marianów i Łopatno oraz terenu wydobywania kopaliny ze złoża kambryjskich piaskowców kwarcytowych wraz z przeróbką surowca i funkcjami towarzyszącymi, w miejscowości Dziewiątle.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA

ZMIANA NR 1 STUDIUM:

Podstawę prawną sporządzenia Zmiany Nr 1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Iwaniska stanowią uchwały Rady Gminy w Iwaniskach:

- uchwała Nr XXXV/265/2005 z dnia 26 kwietnia 2005 r. w sprawie przystąpienia do dokonania zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iwaniska,
- uchwała Nr XXIX/258/08 z dnia 13 sierpnia 2008 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXXV/265/2005 Rady Gminy w Iwaniskach.

Niniejsza Zmiana Nr 1 stanowi zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iwaniska, uchwalonego uchwałą Nr IV/23/2002 Rady Gminy w Iwaniskach z dnia 30 grudnia 2002 r.

Zmiana Studium została wykonana zgodnie z następującymi aktami prawnymi:

- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2012 r. poz. 647);
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118 poz. 1233);
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 121 poz. 1266 – tekst jednolity, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2001 r. Nr 62 poz. 627, z późn. zm.);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2004 r. Nr 257, poz. 2573, z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 120 poz. 826);
- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2001 r. Nr 115 poz. 1229, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2000 r. Nr 56 poz. 679 – tekst jednolity, z późn. zm.);

- rozporządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej (Dz. U. z 1992 r. Nr 67 poz. 337);
- ustawa z dnia 4 lutego 1994 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2005 r. Nr 228 poz. 1947 – tekst jednolity, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003 r. Nr 162 poz. 1568);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2001 r. Nr 62 poz. 628, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 1985 r. Nr 90 poz. 575, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 204 poz. 2086 – tekst jednolity, z późn. zm.);
- rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. z 1999 r. Nr 43 poz. 430);
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 7 maja 2004 r. w sprawie sposobu uwzględniania w zagospodarowaniu przestrzennym potrzeb obronności i bezpieczeństwa państwa (Dz. U. z 2004 r. Nr 125 poz. 1309);
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227);
- ustawa z dnia 19 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 237, poz. 1657).

ZMIANA NR 2 STUDIUM:

Podstawę prawną sporządzenia Zmiany Nr 2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Iwaniska stanowią uchwały Rady Gminy w Iwaniskach:

- uchwała Nr XXXV/265/2005 z dnia 26 kwietnia 2005 r. w sprawie przystąpienia do dokonania zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iwaniska,
- uchwała Nr XXIX/258/08 z dnia 13 sierpnia 2008 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXXV/265/2005 Rady Gminy w Iwaniskach,
- uchwała Nr LXIX/515/10 Rady Gminy w Iwaniskach z dnia 28 czerwca 2010 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Zmiany Nr 2 Studium uwarunkowań

i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iwaniska, obejmującej obszar obrębu 7 – Jastrzębska Wola.

Niniejsza Zmiana Nr 2 stanowi zmianę Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iwaniska, przyjętego uchwałą Nr IV/23/2002 Rady Gminy w Iwaniskach z dnia 30 grudnia 2002 r., wraz ze Zmianą Nr 1 Studium przyjętą uchwałą Nr LII/403/09 Rady Gminy w Iwaniskach z dnia 27 sierpnia 2009 roku.

Zmiana Nr 2 Studium została wykonana zgodnie z aktami prawnymi stanowiącymi podstawę do wykonania Zmiany Nr 1 Studium oraz w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2011 r. Nr 163 poz. 981);
- ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 106 poz. 675);
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397);
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz. U. Nr 165 poz. 1359),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 47 poz. 281),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. Nr 122 poz. 1055),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192 poz. 1883),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków jakie należy spełniać przy wprowadzeniu ścieków i wód do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. z 2006 r. Nr 137, poz. 984),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 marca 2006 r. w sprawie szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów (Dz. U. Nr 58, poz. 405),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie poważnych awarii objętych obowiązkiem zgłoszenia do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2003 r. Nr 5, poz. 58),

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie określenia rodzajów siedlisk przyrodniczych podlegających ochronie (Dz. U. Nr 92 poz. 1029),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. Nr 77 poz. 510),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 stycznia 2012 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. Nr 14 poz. 81),
- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 30 października 2002 r. w sprawie rodzajów odpadów, które mogą być składowane w sposób nieselektywny (Dz. U. Nr 191, poz. 1595),
- rozporządzenie Nr 89/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Województwa Świętokrzyskiego Nr 156 poz. 1950),
- rozporządzenie Nr 17/2009 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2009 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu (Dz. Urz. Województwa Świętokrzyskiego Nr 42 poz. 629).

3. OBSZAR OPRACOWANIA – CZĘŚCI SKŁADOWE OPRACOWANIA

ZMIANA NR 1 STUDIUM:

Zmiana Nr 1 Studium obejmuje ustalenia dotyczące lokalizacji 13 elektrowni wiatrowych w miejscowościach Dziewiątle, Marianów i Łopatno, oraz terenu wydobycia kopaliny ze złoża kambryjskich piaskowców kwarcytowych wraz z przeróbką surowca i funkcjami towarzyszącymi, w miejscowości Dziewiątle.

Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego zostały uzupełnione lub skorygowane o wydane decyzje w sprawie wyznaczenia terenu górniczego „Kopiec I” w miejscowości Kopiec oraz udokumentowania w kategorii C₁ złóż kambryjskich piaskowców kwarcytowych w miejscowości Dziewiątle.

Wprowadzono również zmiany dotyczące obowiązujących aktów prawnych.

Zmianę nr 1 studium wykonano na rysunkach Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalonego uchwałą Nr IV/23/2002 Rady Gminy w Iwaniskach z dnia 30 grudnia 2002 r.:

- rysunek Nr 1 – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
- rysunek Nr 2 – Kierunki zagospodarowania przestrzennego;

oraz wprowadzono zmiany do tekstu studium zawartego w tomach:

- tom 1 - Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,

- tom 2 - Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

Dokument Zmiany Nr 1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iwaniska, podlegający uchwaleniu przez Radę Gminy w Iwaniskach stanowią:

- I. tekst Zmiany Nr 1 Studium:
 - tom 1 – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
 - tom 2 – Kierunki zagospodarowania przestrzennego;
- II. rysunek Nr 1 w skali 1:10000 – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego,
 - rysunek Nr 2 w skali 1:10000 – Kierunki zagospodarowania przestrzennego.

ZMIANA NR 2 STUDIUM:

Zmiana Nr 2 Studium obejmuje ustalenia dotyczące przeznaczenia obszarów w obrębie 7 – Jastrzębska Wola, o powierzchni 614,14 ha. W szczególności Zmiana Nr 2 Studium obejmuje ustalenia dotyczące terenu wydobycia i przerobu kopaliny ze złoża kambryjskich piaskowców kwarcytowych „Wola Jastrzębska”, zabudowy mieszkaniowej i usługowej we wsi Jastrzębska Wola oraz terenów gleb niskich klas bonitacyjnych przeznaczonych pod zalesienia.

Wprowadzono również zmiany wynikające z obowiązujących aktów prawnych.

Zmianę nr 2 Studium wykonano na dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego przyjętego uchwałą Nr IV/23/2002 Rady Gminy w Iwaniskach z dnia 30 grudnia 2002 r. wraz ze Zmianą Nr 1 Studium przyjętą uchwałą Nr LII/403/09 Rady Gminy w Iwaniskach z dnia 27 sierpnia 2009 roku:

Dokument Zmiany Nr 2 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Iwaniska, podlegający uchwaleniu przez Radę Gminy w Iwaniskach stanowią:

- I. tekst Zmiany Nr 2 Studium:
 - tom 1 – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, stanowiący załącznik nr 1A do uchwały,
 - tom 2 – Kierunki zagospodarowania przestrzennego, stanowiący załącznik nr 1 B do uchwały,
- II. rysunki Zmiany Nr 2 Studium:
 - Nr 1 w skali 1:10 000 – Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego, stanowiący załącznik nr 2a do uchwały,
 - Nr 2 w skali 1:10 000 – Kierunki zagospodarowania przestrzennego, stanowiący załącznik nr 2b do uchwały.

4. MATERIAŁY WEJŚCIOWE DO STUDIUM

1. Inwentaryzacja urbanistyczna ogólna terenowa gminy Iwaniska - wykonana w miesiącu kwietniu 2002 r. przez Biuro Planowania Przestrzennego Związku Międzygminnego z siedzibą w Kielcach;
2. Wnioski, informacje, zalecenia i wytyczne na piśmie od organów państwowych, zakładów, instytucji – złożone w wyniku zawiadomienia o przystąpieniu do sporządzania „Studium...” – wg zestawienia w odrębnym zbiorze dokumentów formalno - prawnych;
3. Strategia rozwoju gminy Iwaniska – opracowana przez Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji ul. Szlak 73a, 31-153 Kraków
4. Informacje uzyskane w Urzędzie Gminy Iwaniska w jednostkach zarządzających poszczególnymi elementami uzbrojenia oraz literatura specjalistyczna i szkoleniowa z tematyki „Studium...”

III. UWARUNKOWANIA ROZWOJU

1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE

1.1. Położenie i ukształtowanie terenu

1.1.1. Położenie administracyjne

Gmina Iwaniska położona jest we wschodniej części województwa świętokrzyskiego w powiecie opatowskim. Bezpośrednimi sąsiadami gminy są:

- od północy: gmina Baćkowice, gmina Opatów (powiat opatowski)
- od wschodu: gmina Lipnik (powiat opatowski)
- od południowego-wschodu: gmina Klimontów (powiat sandomierski)
- od południa: gmina Bogoria (powiat staszowski)
- od południowego-zachodu: gmina Raków (powiat kielecki)
- od zachodu: gmina Łagów (powiat kielecki)

Gmina Iwaniska zajmuje powierzchnię 105 km² i podzielona jest na 27 sołectw.

1.1.2. Położenie geograficzne

Według podziału fizyczno-geograficznego Polski (Kondracki J., 1994), gmina Iwaniska położona w całości w makroregionie Wyżyna Kielecka (342.3). Obszar gminy obejmują dwa mezoregiony: Góry Świętokrzyskie (342.34-35) i Wyżyna Sandomierska (342.36). Granica pomiędzy mezoregionami na obszarze gminy

przebiega na linii Stobiec – Iwaniska – Radwan. Mezoregion Góry Świętokrzyskie jest dodatkowo podzielony na 12 mikroregionów. Dwa z nich znajdują się na obszarze gminy: Padół Kielecko-Łagowski (342.347) oraz Pasma Wygiełzowskie (342.353).

Na całej Wyżynie Sandomierskiej zalega znacznej miąższości pokrywa lessowa (miejscami ponad 30 m), co sprawia, że pod względem ukształtowania terenu jest dość płaska. Rozcinają ją doliny rzeczne oraz wąwozy wytworzone w podatnych na erozję lessach.

Padół Kielecko-Łagowski to uwarunkowane tektonicznie obniżenie denudacyjne zbudowane z mało odpornych skał środkowo- i górnodewońskich oraz dolnokarbońskich, przykrytych piaszczysto-gliniastymi utworami czwartorzędowymi. Pasma Wygiełzowskie jest praktycznie płaskowyżem, zbudowanym z mułowców, iłupków i piaskowców kambryjskich przykrytych lessem. Cechuje się urozmaiconą rzeźbą o znacznych spadkach i deniwelacjach lokalnych.

1.1.3. Ukształtowanie terenu i jego przydatność dla budownictwa

Urozmaicona morfologia powierzchni gminy związana jest z budową geologiczną skał podłoża, procesami denudacyjno-erozyjnymi oraz działalnością akumulacyjno-erozyjną rzek.

Na obszarze gminy znajdują się fragmenty dwóch równoleżnikowo biegnących grzbietów należących do wschodniej części Gór Świętokrzyskich. Są to:

- pasmo Łagowsko-Iwańskie (północno-zachodnia i środkowa część gminy)
- pasmo Wygiełzowskie (wzdłuż którego wierzchołkin przebiega częściowo południowa granica gminy).

Maksymalne wysokości wzniesień sięgają ok. 380 m n.p.m. (pasmo Wygiełzowskie) oraz ok. 330 m n.p.m. (pasmo Łagowsko-Iwańskie). Pasma oddzielone są obniżeniem dolinnym, którego dno położone jest na wysokości od ok. 235 m n.p.m. w południowo-zachodniej części do ok. 300 m n.p.m. we wschodniej części. Obniżenie rozciągające się na północ od pasma Łagowsko-Iwańskiego (Stobiec, Wojnowice) ma charakter równiny denudacyjnej.

Środkowa i wschodnia część gminy znajduje się w obrębie Wyżyny Opatowskiej, stanowiącej północno-zachodnią część Wyżyny Sandomierskiej. Jej zasadniczą częścią jest tutaj wysoczyzna lessowa, wyniesiona ponad dno głęboko wciętej doliny Koprzywianki oraz jej dopływów. Powierzchnia wysoczyzny obniżająca się stopniowo ku południowemu-wschodowi, od wysokości ok. 290 m n.p.m. do ok. 250 m n.p.m., jest na ogół płaska lub lekko falista, natomiast jej krawędzie stromo schodzą do głęboko wciętych den dolin wciosowych i nieckowatych.

Najwyższe wzniesienie w gminie osiąga wysokość 385 m n.p.m. i znajduje się na północny-wschód od miejscowości Dziewiątle, natomiast najniższy położony obszar

znajduje się w dolinie rzeki Koprzywianki (205 m n.p.m.). Deniwelacje lokalne na terenie gminy osiągają więc ok. 180 m.

Ze względu na stosunkowo urozmaiconą rzeźbę, niektóre obszary gminy stwarzają pewne ograniczenia w lokalizacji obiektów budowlanych. Największe ograniczenia dla zabudowy powoduje teren o nachyleniu przekraczającym 12%. Zbocza o tak dużych spadkach wymagają tarasowania oraz stwarzają poważne ograniczenia przy budowie dużych obiektów oraz uzbrojeniu technicznym. Nieco mniejsze ograniczenia stwarzają tereny o nachyleniu mieszczącym się w przedziale 8 – 12%. Na obu wyżej wymienionych stokach zachodzi możliwość wystąpienia procesów osuwiskowych.

Najkorzystniejsze dla potrzeb zabudowy są tereny płaskie bądź lekko faliste, o spadkach nie przekraczających 5%. Należy tutaj wykluczyć obszary dolin rzecznych ze względu na wysoki poziom wód gruntowych, nienośne podłoże czy niekorzystne warunki topoklimatyczne. Dobre do lokalizacji budownictwa są też tereny o spadkach mieszczących się w przedziale 5 – 8%. Ograniczenia mogą wystąpić tu jedynie przy lokalizacji budynków o dużej kubaturze.

1.2. Budowa geologiczna

1.2.1. Stratygrafia i wykształcenie geologiczne

Obszar gminy położony jest we wschodniej części antyklinorium świętokrzyskiego. W obrębie gminy można wyróżnić dwie zasadnicze jednostki tektoniczne wchodzące w skład tego antyklinorium:

- synklinorium kielecko-łagowskie,
- antyklinorium chęcińsko-klimontowskie.

Na obszarze gminy występują osady kambru, dewonu i czwartorzędu.

Kambryj

Utwory kambru dolnego i środkowego wchodzą w skład antyklinorium chęcińsko-klimontowskiego. Budują one południową część obszaru gminy. Osady kambru dolnego reprezentowane są przez iłowce, iłołupki, mułowce z wkładkami piaskowców oraz piaskowce kwarcytowe. Utwory te występują na powierzchni w licznych wychodniach, na południe od linii Poręba Górna – Iwaniska – Borków. Osady kambru środkowego reprezentowane są przez piaskowce z wkładkami mułowców i iłowców. Na powierzchni występują w synklinie Beradza oraz w rejonie Ujazdowa i Łopatna.

Dewon

Utwory dewońskie budują synklinorium kielecko-łagowskie. Leżą one transgresywnie na silnie zafałdowanych różnowiekowych osadach starszego paleozoiku. Dewon dolny wykształcony jest w postaci utworów piaskowcowo-

mułowcowych, środkowy i górny jako seria osadów węglanowych i częściowo ilasto-
łupkowych.

Czwartorzęd

Na paleozoicznych utworach starszego podłoża na całym obszarze gminy zalegają utwory czwartorzędowe o różnej genezie, wieku, wykształcenia i miąższości. Z okresu zlodowacenia południowopolskiego pochodzą rozległe powierzchnie gliny zwałowej, zalegającej prawie na całym obszarze gminy, również przykryte młodszymi osadami czwartorzędowymi. Są wykształcone w postaci zaglinionych piasków ze żwirami i głazami. Miąższość glin dochodzi do ok. 10 m.

Znaczne powierzchnie na obszarze gminy pokrywają piaski i żwiry wodnolodowcowe i rzeczne, z okresu zlodowacenia środkowopolskiego. Osady te występują przeważnie w dolinach wyerodowanych w glinie zwałowej, a także na wierzchowinie i południowych zboczach Pasma Łagowsko-Iwaniskiego. Miąższość osadów dochodzi do kilkunastu metrów.

W rejonie Woli Skolankowskiej osadziły się piaski i żwiry ozów. Fazą przejściową pomiędzy zlodowaceniem środkowopolskim a zlodowaceniem północnopolskim było osadzanie się osadów peryglacialnych. Są to ility z gładkami skał lokalnych (rejon Poręby Górnej) oraz piaski pylaste zalegające ponad gliną zwałową (rejon Kobylan i Kamieńca).

Charakterystycznym osadem zlodowacenia północnopolskiego są lessy miejscami przechodzące w glinę lessową. Grupują się one w dwóch obszarach:

w części południowo-zachodniej (rejon Dziewiątle, Marianów, Wygietłów, Łopatno)

w części północno-wschodniej i wschodniej (rejon Tęczy, Toporowa, Krępy, Mydłowa, Przepiórowa i Kujaw)

Miąższość utworów dochodzi do 20 m.

Pod koniec zlodowacenia północnopolskiego w wyniku rozmycia glin zwałowych powstają rezydwa glin zwałowych w postaci piasków różnoziarnistych rdzawych. Na zboczach dolin i podnóży wzgórz tworzą się osady deluwialne w postaci piasków, mułków i żwirów.

W dnach dolin rzecznych zalegają holocenijskie utwory rzeczne i zastoiskowe. Torfy występują w niewielkich płatach w dolinach rzecznych w rejonie Stobca i Mydłowa.

1.2.2. Warunki podłoża budowlanego

Na przeważającej części obszaru gminy występują korzystne dla budownictwa warunki geologiczne. Tworzą je osady plejstoceńskie poza lessami i glinami lessowymi oraz starsze grunty skaliste – osady dewonu i kambru. Za grunty ograniczające budownictwo uznano:

- Holocenijskie torfy oraz osady rzeczne den dolinnych i zagłębień bezodpływowych. Są to też obszary płytkiego występowania wód gruntowych (0 – 2 m p.p.t.), miejscami głębiej. Obszary te nie nadają się do posadowienia budynków.
- Plejstocenijskie lessy i gliny lessowe. Są słabymi gruntami budowlanymi, gdyż pod wpływem wody rozwijają się w nich procesy erozji deszczowej (abłacji) i sufozji. W przypadku ich wystąpienia na zboczach o znacznym nachyleniu (spadki powyżej 8%) uznano je za niekorzystne dla budownictwa.

1.3. Kopaliny

1.3.1. Charakterystyka surowców mineralnych

ZMIANA NR 2 STUDIUM:

Na terenie gminy Iwaniska, w całości lub części znajdują się wymienione poniżej obszary występowania kopalin.

Pomiędzy nimi 7 złóż posiada zasoby bilansowe: („Piskrzyn”, „Stobiec”, „Bratkowszczyzna”, „Sobiekurów”, „Janczyce”, „Dziewiątle”, „Wola Jastrzębska”), 1 złóż ma zasoby zarejestrowane („Planta”).

ZMIANA NR 1 STUDIUM:

Pozostałe kopaliny mają zasoby określone perspektywicznie. Pod względem surowcowym na terenie gminy występują: piaskowce kambryjskie, piaskowce dewońskie, dolomity, wapień, surowce ilaste i kruszywo naturalne.

Złóża o zasobach udokumentowanych, zarejestrowanych i perspektywicznych:

nr	Nazwa złóża	Kopalina (okres geologiczny)	Znaczenie gospodarcze	Zasoby w tys. ton	Stan zagospodarowania złóża Rodzaj opracowania złóżowego
1	Piskrzyn	Wapień dolomityczny i dolomity (dewon środkowy)	Drogownictwo, nawozy wapniowo-magnezowe	zasoby bilansowe: 17 741 zasoby pozabilansowe: 6 320	Eksplloatowane Dokumentacja geologiczna w kat. B + C ₁
2	Stobiec	Wapień i wapień margliste (dewon środkowy i górny)	Przemysł cementowy, hutniczy, chemiczny, kruszywo do betonu	Zasoby bilansowe: 92 371 Zasoby pozabilansowe: 6 320	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna
3	Bratkowszczyzna	Wapień margliste, margle, wapień (dewon środkowy i górny)	Przemysł cementowy i wapienniczy	Zasoby bilansowe: 285 808 Zasoby pozabilansowe: 96 850	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna w kat. C ₂

4	Sobiekurów	Wapienie, wapienie margliste (dewon środkowy i górny)	Przemysł wapienniczy i kamień budowlany	Zasoby bilansowe: 74 000 Zasoby pozabilansowe: 42 000	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna w kat. C ₂
5	Janczyce	Dolomity, wapienie (dewon środkowy i górny)	Kruszywo drogowe	Zasoby bilansowe: 161 115	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna w kat. B + C ₁
6	Planta	Wapienie (dewon środkowy)	Kruszywo drogowe	Zasoby zarejestrowane 180	Eksploracja zaniechana Karta rejestracyjna
7	Poręba Górna II	Piaskowce (dewon dolny)	Kruszywo budowlane i drogowe	Perspektywiczne ok. 5 000	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna okręgu Iwaniska-Opatów
8	Poręba Górna	Piaskowce (dewon dolny)	Kruszywo budowlane i drogowe	Perspektywiczne ok. 6 393	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna okręgu Iwaniska-Opatów
9	Stobiec 2	Wapienie, wapienie margliste (dewon środkowy i górny)	Przemysł cementowy	Perspektywiczne ok. 95 062	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna okręgu Iwaniska-Opatów
10	Stobiec 3	Wapienie, wapienie margliste (dewon środkowy)	Przemysł cementowy	Perspektywiczne ok. 20 475	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna okręgu Iwaniska-Opatów
11	Stobiec 5	Wapienie, wapienie margliste (dewon środkowy)	Przemysł cementowy	Perspektywiczne ok. 20 475	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna okręgu Iwaniska-Opatów
12	Stobiec 6	Wapienie, dolomity (dewon środkowy)	Kruszywo budowlane i drogowe	Perspektywiczne ok. 184 747	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna okręgu Iwaniska-Opatów
13	Stobiec 7	Wapienie, dolomity (dewon środkowy)	Kruszywo budowlane i drogowe	Perspektywiczne ok. 70 087	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna okręgu Iwaniska-Opatów
14	Janczyce – pole a	Wapienie margliste (dewon środkowy)	Przemysł cementowy	Perspektywiczne ok. 174 860	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna okręgu Iwaniska-Opatów
15	Janczyce – pole b	Wapienie (dewon środkowy)	Przemysł wapienniczy	Perspektywiczne ok. 192 248	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna okręgu Iwaniska-Opatów
16	Sobiekurów	Wapienie, wapienie margliste (dewon środkowy i górny)	Przemysł cementowy	Perspektywiczne ok. 87 750	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna okręgu Iwaniska-Opatów
17	Iwaniska	Dolomity (dewon środkowy)	Kruszywo budowlane i drogowe	Perspektywiczne ok. 7 803	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna okręgu Iwaniska-Opatów
18	Tęcza	Wapienie, wapienie dolomityczne, dolomity (dewon środkowy)	Przemysł budowlany	Perspektywiczne ok. 225 205	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna okręgu Iwaniska-Opatów

19	Podlesie	Piaskowce (dewon dolny)	Kruszywo budowlane i drogowe	Perspektywiczne ok. 15 505	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna okręgu Iwaniska-Opatów
20	Kopiec 1	Piaskowce (dewon dolny)	Kruszywo budowlane i drogowe	Perspektywiczne ok. 8 240	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna w kat. C ₁
21	Marianów - Wygieźłów	Piaskowce kwarcytowe (kambr dolny)	Kruszywo budowlane i drogowe	Perspektywiczne ok. 1 601 563	Niezagospodarowane Dokumentacja geologiczna okręgu Iwaniska-Opatów
22	Dziewiątło	Piaskowce kwarcytowe (kambr górny)	Kruszywo budowlane i drogowe	Perspektywiczne	Dokumentacja geologiczna w kat. C ₁

ZMIANA NR 2 STUDIUM:

23	Wola Jastrzębska	Piaskowce kwarcytowe (kambr górny)	Kruszywo budowlane i drogowe	Zasoby bilansowe: 9 555,6	Dokumentacja geologiczna w kat. C ₂
----	------------------	------------------------------------	------------------------------	---------------------------	------------------------------------------------

1.3.2. Obecne wydobycie surowców

Obecnie eksploatowane jest tylko złożo wapieni dolomitycznych i dolomitów „Piskrzyn”. Na terenie gminy Iwaniska znajduje się tylko fragment złoża, reszta jest w gminie Baćkowice. Zasoby tego złoża określone są na 16 997 tys. t., a wydobycie wyniosło do tej pory 384 tys. t. Koncesję na wydobywanie dolomitów ze złoża „Piskrzyn” posiada Kopalnie Dolomitu S.A. w Sandomierzu. Koncesja ma Nr 95/93 i wydana jest przez Ministra Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa w dniu 28.05.93 r. Warunki jej udzielenia zostały określone w Decyzji MOŚZNiL z dnia 09.08.1996, znak: BKK/MZ/1418/96. Koncesja ta została zmieniona przez nową Decyzję MOŚZNiL z dnia 20.09.1999 r., znak: DGwk/LP/487-4267/99, ważną do 30.06.2013 r. Ustanowiła ona dla złoża „Piskrzyn” obszar górniczy „Piskrzyn I” o powierzchni 615 050 m² i teren górniczy „Piskrzyn I” o powierzchni 2 082 590 m².

Z terenem gminy graniczy eksploatowane złożo wapieni dolomitycznych „Wymysłów”. Działająca tam Kopalnia Dolomitów w Sandomierzu posiada koncesję na eksploatację tego złoża. Koncesję wydał Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach, Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa w dniu 22.02.1999 r. Ma ona nr OSR. V-7512/6/99 i jest ważna do 30.06.2003 roku. Koncesja ta zmienia poprzednią koncesję o nr 96/93 z dnia 28.05.1993 r. wydaną przez MOŚZNiL, zmienioną decyzją koncesyjną Wojewody Tarnobrzieskiego z dnia 02.09.1996 roku, znak: Os.III-7512/62/96AZ. Nowa koncesja określa wielkość obszaru górniczego na 180 743 m² a terenu górniczego na 195 232 m². Na teren gminy Iwaniska zachodzi jedynie fragment terenu górniczego tej kopalni.

ZMIANA NR 1 STUDIUM:

W koncesji Starosty Opatowskiego z dnia 12 kwietnia 2006 r., znak: R.Oś. III-7511-5/2005/AK na wydobywanie piaskowców dewońskich ze złoża „Kopiec 1” został ustanowiony teren górniczy „Kopiec 1” w granicach działek o nr ew. 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351 w miejscowości Kopiec. Dla tego obszaru sporządzono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Iwaniska – 1 Etap, uchwalony uchwałą Nr LII/432/2006 Rady Gminy w Iwaniskach z dnia 16 października 2006 r. W planie uwzględniono warunki koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złoża piaskowców dewońskich na podstawie decyzji Starosty Opatowskiego Nr R.Oś. 7514/22/2004/ak z dnia 27 lutego 2005 r. Niezbędne jest sporządzenie zmiany planu, uwzględniającej warunki ustanowionego terenu górniczego.

Pozostałe złoża obecnie nie są eksploatowane. Należą one jednak do „Iwanisko–Opatowskiego” okręgu eksploatacji surowców, który zdaniem specjalistów zaliczany jest do najbardziej perspektywicznych obszarów eksploatacji w Regionie Świętokrzyskim.

1.4. Warunki wodne

1.4.1. Wody powierzchniowe

Teren gminy Iwaniska pokryty jest dość liczną siecią większych i mniejszych rzek oraz niewielkich cieków wodnych. Największe z nich to Koprzywianka i Łagowica. Przez teren gminy przebiega wododział II rzędu między zlewniami rzek Czarnej Staszowskiej i Koprzywianki. Jego linię wyznacza ciąg wzgórz zaczynających się na północno-zachodnim krańcu gminy a następnie przebiegających w okolicach wsi Porąbki Górne i Zielonka, obok Kamiennej Góry, aż do pasma najwyższych wniesień w gminie w okolicach wsi Dziewiątle.

Rzeka Koprzywianka zaczyna swój bieg w Paśmie Jeleniowskim. Jest lewostronnym dopływem Wisły. Ma długość 65,5 km, a powierzchnia jej zlewni wynosi 707,4 km². Górny i środkowy odcinek tej rzeki ma charakter wyżynny, przez co dolina Koprzywianki jest wąska i głęboko wcięta. Na terenie gminy jej dopływami jest kilka bezimiennych rzek, z których największe prawostronne to ciek wypływający z Jańczyc (gm. Baćkowice) oraz ciek wypływający z okolic Kamiennej Góry. Największe lewostronne dopływy to cieki z Sobiekurowa i Mydlowca.

Koprzywianka jest rzeką bardzo zanieczyszczoną. W klasyfikacji ogólnej osiąga III klasę czystości tylko do Iwanisk (przekroczenia azotynów i miana Coli) a poniżej tej miejscowości jest pozaklasowa (głównie ze względu na przekroczenia wartości miana Coli). docelowo planuje się dla tej rzeki I klasę czystości.

Kolejną większą rzeką jest Łagowica, której niewielki fragment przebiega przez Starą Łagowicę. Rzeka ta bierze początek w Górach Świętokrzyskich, a uchodzi do Czarnej Staszowskiej. Ma długość 29,3 km a powierzchnia jej zlewni

sięga 197,3 km². Na terenie gminy Iwaniska rzeka ta posiada tylko jeden dopływ – bezimienny ciek zaczynający swój bieg w lasach obok Skolanowskiej Woli. Łagowica jest bardzo zanieczyszczona, w całym jej biegu woda wg klasyfikacji ogólnej jest pozaklasowa, ze względu na znaczne przekroczenia m. Coli. Planuje się docelowo doprowadzić czystość tej rzeki do I klasy.

1.4.2. Wody podziemne

Większość obszaru gminy Iwaniska to tereny niewodonośne. Jedynie pod północną częścią gminy znajduje się fragment Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 421 „Włostów”. Zbiornik ten posiada dokumentację geologiczną zatwierdzoną Decyzją Ministra Środowiska znak: DG/kdh/ED/489–6339–2/2001 z dnia 07.09.2001 r.

Pod gminą Iwaniska znajduje się południowo – zachodnia część zbiornika „Włostów”. Zbiornik ten składa się z kilku mniejszych obszarów, często niepołączonych bezpośrednio ze sobą. Na terenie gminy Iwaniska w całości znajduje się mały zbiornik między Iwaniskami a Ujazdem i fragment dużego zbiornika na północ od miejscowości: Porąbki Górne – Iwaniska – Toporów – Mydłów. Cały zbiornik rozciąga się pod gminami: Baćkowice, Opatów, Lipnik i Iwaniska.

Zbiornik „Włostów” ma powierzchnię 95 km² i głębokość sięgającą około 100 – 150 m. Ma on charakter szczelinowo – krasowy i został utworzony w spękanych skałach węglanowych środkowego i górnego dewonu. W skałach tych występuje jeden wspólny poziom wodonośny.

Zasilanie zbiornika w wodę odbywa się głównie przez bezpośrednią infiltrację opadów w rejonach wychodni utworów dewońskich, lub przez przesączanie przez półprzepuszczalne utwory w nadkładzie nad zbiornikiem. Zbiornik jest też zasilany dzięki spływowi bocznemu z sąsiednich słaboprzepuszczalnych utworów, głównie z rejonu łysogórskiego oraz w mniejszym stopniu od strony Klimontowa.

Wodonośność zbiornika „Włostów” jest zróżnicowana, ale generalnie niska. Zasoby dyspozycyjne zbiornika wynoszą 18,9 tys. m³/d (787,5 m³/h). Oprócz ujęć wód do celów komunalnych, duża ilość wód jest pobierana i zrzucana na skutek odwadniania eksploatowanych kamieniołomów dolomitów i wapieni: Piskrzyn i Wymysłów. Obecne wykorzystanie wód (łącznie dla celów komunalnych i odwodnienia kamieniołomów) wynosi około 7,2 tys. m³/d; oznacza to, że zasoby dyspozycyjne zbiornika wykorzystane są w około 40%. Zbiornik ten ze względu na słabe odizolowanie jego zasobów jest narażony na zanieczyszczenie.

Według dokumentacji zbiornika większość wód podziemnych ma klasę Ib (o jakości dobrej, ale nietrwalej, nie wymagającej uzdatniania) a lokalnie klasę II (o jakości średniej, wymagającej prostego uzdatniania). Natomiast wg raportu „Stan środowiska w woj. świętokrzyskim w roku 2000” jakość wód ulega stopniowemu pogorszeniu. Określono ją na podstawie badań wykonanych w punktach

regionalnego Monitoringu Wód Podziemnych. Na terenie tego zbiornika są to punkty nr: 71 (w Modliborzycach), 72 (w Kobylanach), 73 (w Mydłowcu) i 74 (we Włostowie). W 2000 r jakość tych wód mieściła się w kl. II (o jakości średniej, wymagającej prostego uzdatniania) i III (jakość zła, woda wymaga skomplikowanego uzdatniania), a w punkcie nr 73, zlokalizowanym na studni b. PGR w Mydłowcu woda jest pozaklasowa i jej uzdatnianie aktualnie jest nieopłacalne.

Na zbiorniku wyróżniono regiony o różnym stopniu zagrożenia jakości wód podziemnych. Wysoki stopień zagrożenia występuje tam, gdzie miąższość nadkładu (gł. lessowego) wynosi około 10 m, a okres pionowego przesączania to 0,2 – 10 lat. W gminie Iwaniska obejmuje on większość zbiornika. Średni stopień zagrożenia jakości wód występuje tam, gdzie pokrycie zbiornika wód przed nadkład z lessów i glin wynosi ok. 20 m, a okres pionowego przesączania mieści się w przedziale 2,3 – 32,7 lat. W gminie Iwaniska występuje tylko między Iwaniskami a Ujazdem i w okolicach Mydłowca.

Ze względu na duże zagrożenie tego zbiornika ochroną powinna być objęta cała powierzchnia zbiornika oraz obszar jego zasilania, tj. 172 km². Proponuje się prowadzić ochronę bierną czyli prewencję wyrażającą się zakazami i ograniczeniami, ochronę czynną - naprawczą oraz badanie dynamiki zmian hydrochemicznych przez sieć monitoringu. Na terenie gminy Iwaniska najważniejsze z nich to:

W zakresie **ochrony biernej** proponuje się wprowadzić zakazy i ograniczenia:

- lokalizowania składowisk i wylewisk, a także stacji dystrybucji paliw płynnych nie zabezpieczonych przed przenikaniem do podłoża substancji szkodliwych dla środowiska,
- odprowadzania nieoczyszczonych ścieków bezpośrednio do gruntu lub do wód powierzchniowych,
- lokalizowania nowych inwestycji uciążliwych dla środowiska (Rozporządzenie MOŚZNiL. z dnia 14 lipca 1998 r., Dz. U. Nr 589) ze względu na wytwarzane ścieki, emitowane pyły i gazy oraz odpady, bądź wprowadzania takiej działalności w obiektach już istniejących, która powodowałaby podobne zagrożenie. Ewentualna lokalizacja nowych obiektów mniej groźnych dla jakości wód podziemnych winna być poprzedzona progностyczną oceną oddziaływania na środowisko,
- lokalizowania magazynów substancji toksycznych i radioaktywnych,
- lokalizowania dużych magazynów paliw płynnych o znaczeniu regionalnym.

W zakresie **ochrony czynnej** (naprawczej) konieczne jest:

- uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej, objęcie kanalizacją wszystkich zwodociągowanych wsi, które dotychczas takiej kanalizacji nie posiadają, a wraz z nią likwidacja studni kopanych często zamienionych w szamba i śmietniki,

- ustanowienie i właściwe zagospodarowanie stref ochronnych wokół wszystkich ujęć wód podziemnych, oraz rygorystyczne przestrzeganie zasad dotyczących użytkowania gruntów ornych w zasięgu stref,
- W zakresie **monitorowania jakości** wód podziemnych zaleca się:
- dalsze prowadzenie jakości wód podziemnych w sieci monitoringu regionalnego woj. świętokrzyskiego,
- sieć obserwacyjną należy powiększyć o studnie pobliskich kamieniołomów: Piskrzyn i Wymysłów oraz o punkt przy powstającym nowym wysypisku w Jańczycach.

Oprócz zbiornika „Włostów” w gminie można stwierdzić jeszcze dwa poziomy wodonośne: **kambryjski i czwartorzędowy**, lecz oba mają bardzo małe znaczenie gospodarcze i są głównie ujmowane przez studnie kopane.

W poziomie kambryjskim wody występują w mułowcach i szarogłazach na głębokości od kilku do 20 – 30 m. Wydajność ich nie przekracza 4 – 5 m³/h. W utworach czwartorzędu wody magazynowane są w utworach rzecznych (piaski i żwiry) i rzeczno – lodowcowych (piaski, gliny) i występują na głębokości 0 – 2 m. Wody mogą też występować na wyżynach w czwartorzędowych lessach lub żwirach położonych nad nieprzepuszczalnymi utworami glin. Zwierciadło wody znajduje się tam na głębokościach od 2 – 5 m do 10 – 15 m.

1.4.3. Retencja wodna i ochrona przed powodzią

Obecnie na terenie gminy Iwaniska brak jest większych zbiorników retencyjnych. Funkcję tę pełnią jedynie zbiorniki przeciwpożarowe, sadzawki i oczka wodne.

Na terenie gminy Iwaniska nie ma terenów obwałowanych. W najbliższym czasie nie przewiduje się też budowy wałów przeciwpowodziowych. Tereny zalewowe (określone na podstawie obserwacji powodzi z 2001 r.), oraz obszary pozostałych mniejszych dolin rzecznych powinny być wykluczone spod zabudowy kubaturowej, celem ochrony życia i mienia ludzi przed skutkami powodzi.

W celu zapobieżenia małym lokalnym podtopieniom należy też zadbać o stan rowów odwadniających wykonanych zarówno na terenach rolnych jak i wzdłuż dróg, tak aby spływająca nimi woda nie natrafiała na przeszkody umożliwiające jej rozlanie się. Aby zapewnić właściwy odpływ wody w rowach należy zadbać o ich częstą konserwację i wykaszanie.

1.4.4. Zagrożenia czystości wód

Zagrożeniem dla jakości wód może być zarówno działalność gospodarcza człowieka, jego bytowanie na danym terenie, transport jak i rolnictwo. Największe

zagrożenie może spowodować przemysł i stacje dystrybucji paliw płynnych, szczególnie w przypadku awarii, które mogą trwale skazić wody podziemne na znacznym obszarze. Na szczęście na terenie gminy nie ma większych zakładów, a stacji paliw jest tylko 4.

Zamieszkiwanie ludzi wiąże się ze znacznym poborem wody, a tym samym z odprowadzaniem ścieków. W gminie Iwaniska skanalizowana jest tylko miejscowość gminna i tylko ona korzysta z oczyszczalni ścieków.

Pozostałe sołectwa oparte są na szambach, z których większość jest albo nieszczelna, albo opróżniana w przypadkowe miejsca. Bytowanie ludności prowadzi do powstawania odpadów, które jeśli trafią w przypadkowe miejsca mogą zanieczyścić wody jak i pogorszyć estetykę otoczenia.

Drogi, szczególnie te o dużym natężeniu ruchu mogą pogorszyć stan środowiska poprzez ciągłe i długotrwałe przenikanie do podłoża małych ilości olejów, smarów, benzyn. Zagrożenie to wzrasta przy wypadkach drogowych w których udział biorą samochody przewożące chemikalia.

Rolnictwo może wpłynąć na stan wód przez intensywną uprawę, przy której stosuje się nawozy i środki ochrony roślin. Zanieczyścić wody mogą zarówno nawozy sztuczne jak i pochodzące z odpadów produkcji zwierzęcej (gnojowica, obornik) i roślinnej (odciek z kiszzonek). Nawozy te zastosowane w zbyt dużej dawce lub w złym terminie, nie wykorzystane przez uprawy, są spłukiwane do wód. Na terenie gospodarstwa może dojść też do zatrucia wody w studniach kopanych po przeniknięciu do nich odcieków z nawozów sztucznych i organicznych przetrzymywanych na niezabezpieczonym gruncie.

1.5. Warunki klimatyczne

1.5.1. Ogólne cechy klimatu

Według regionalizacji klimatycznej R. Gumińskiego, (Cywicki R., 1986) obszar gminy należy do częstochowsko-kieleckiej dzielnicy klimatycznej. Średnie dane klimatyczne (ze stacji w Sandomierzu i posterunku w Staszowie) dla terenu gminy są następujące:

- średnia temperatura roczna $7,3 \div 7,7^{\circ}\text{C}$,
- średnia temperatura lipca (najcieplejszego miesiąca) $17,7 \div 18,5^{\circ}\text{C}$,
- średnia temperatura stycznia (najzimniejszego miesiąca) $-3,9 \div -4,9^{\circ}\text{C}$,
- średnia długość trwania okresu bezprzymrozkowego w ciągu roku (140 dni w Staszowie, 173 w Sandomierzu),
- średnia roczna suma opadów 596 mm,
- średnia liczba dni z pokrywą śnieżną w ciągu roku 82 dni,

- przewaga wiatrów z sektora zachodniego (W, NW, SW) rzadziej N i S, najrzadziej E, SE i NE.

1.5.2. Stan czystości powietrza oraz zagrożenie hałasem

Na obszarze gminy brak dużych zakładów przemysłowych będących potencjalnymi źródłami zanieczyszczeń powietrza. Ze względu na przeważający kierunek wiatrów z sektora zachodniego, na stan czystości powietrza w gminie wpływ mają zanieczyszczenia pochodzące ze źródeł położonych wokół aglomeracji kieleckiej. Na obszarze gminy nie ma jednak punktów pomiarowych badających stan czystości powietrza. Według danych z „Rocznika statystycznego województwa świętokrzyskiego, 2003” emisja zanieczyszczeń pyłowych w 2003 r. dla całego powiatu opatowskiego wynosiła 258 ton, a zanieczyszczeń gazowych 1 361 917 t. Zanieczyszczenia pyłowe zostały w 100% zatrzymane w urządzeniach redukcyjnych.

Stan czystości powietrza podlega rygorom określonym w Rozporządzeniu MOŚZNiL z dnia 28 kwietnia 1998 r. w sprawie dopuszczalnych wartości stężeń substancji zanieczyszczających w powietrzu (Dz. U. Nr 55, poz. 355). Z badań prowadzonych w ramach państwowego monitoringu środowiska wynika, że na całym obszarze województwa świętokrzyskiego dotrzymywane są dopuszczalne stężenia roczne, średnie dobowe i chwilowe mierzonych substancji.

Ważnym aspektem jest też ochrona środowiska przed hałasem i wibracjami. Niestety brak badań hałasu na terenie gminy. Potencjalnymi źródłami są trasy komunikacyjne, a zwłaszcza drogi wojewódzkie z największą koncentracją ruchu. Na obszarze gminy brak jednak dróg o dużym natężeniu ruchu.

ZMIANA NR 2 STUDIUM:

Normy w zakresie hałasu określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 120 poz. 826).

1.6. Charakterystyka i ocena warunków glebowych

1.6.1. Charakterystyka i zróżnicowanie gleb na terenie gminy Iwaniska

Ogólna powierzchnia gleb według ewidencji gruntów Wojewódzkiego Biura Geodezji w Kielcach wynosi 8418,42 ha. Struktura użytkowania gleb na terenie gminy przedstawia się następująco:

- grunty orne – 6566,94 ha
- użytki zielone – 1057,28 ha
- lasy – 761,70 ha
- nieużytki – 33,50 ha

- razem – 8418,42 ha.

Na terenie gminy występują następujące typy i rodzaje gleb:

- gleby czarnoziemne utworzone z lessu
- gleby brunatne utworzone z lessu, piasków, pyłów wodnego pochodzenia i glin zwałowych
- gleby biellicowe utworzone z lessu
- czarne ziemie utworzone z piasków i glin zwałowych
- gleby aluwialne – mady
- rędziny – gleby utworzone z wapieni dewońskich.

Występujące czarnoziemy na terenie gminy są zdegradowane. Degradacja polega na pogorszeniu struktury gleby, zmniejszeniu ilości próchnicy, wzroście zakwaszenia. Wartość użytkowa czarnoziemów w porównaniu do innych typów gleb jest wysoka. Są to gleby żyzne, bogate w składniki pokarmowe o odczynie obojętnym lub lekkokwaśnym, co stwarza optymalne warunki dla rozwoju wszystkich roślin uprawnych. Występujące na terenie gminy czarnoziemy występują na terenie sołectw: Krępa, Toporów, Boduszów, Tęcza. Bonitacyjnie reprezentują I, II, IIIa klasę gruntów ornych. Drugą grupę gleb stanowią gleby brunatne. Wartość użytkowa gleb jest wysoka. Gleby te występują na terenie sołectw: Dziewiątle, Krępa, Kopiec, Toporów, Boduszów, Ujazd, Wygiełzów, Marianów, Iwaniska, Zaldów, Łopatno, Wzory, Radwan.

Omawiane lessy występują płatami różnych rozmiarów. Bonitacja tych gleb to klasy I, II, IIIa, IIIb, IVa i IVb.

Oprócz tych gleb występują gleby utworzone z piasków zwałowych, które odznaczają się dużą przepuszczalnością.

Jeśli chodzi o gleby utworzone z pyłu wodnego pochodzenia, to gleby te występują luźno rozproszonymi płatami na terenie sołectw: Krępa, Ujazd, Wzory, Wojnowice, Tęcza i Łopatno.

Występują również gleby utworzone z glin zwałowych. Gleby te występują płatami w sołectwach: Krępa, Tęcza, Iwaniska, Kopiec, Radwan, Gryzikamień, Zaldów, Wygiełzów, Skolanowska Wola, Wojnowice i Ujazd.

Gleby biellicowe występują na terenach wszystkich sołectw, reprezentują klasy gleb: II, IIIA, IIIB, IVa, IVb.

Inną grupę stanowią czarne ziemie. Na terenie gminy występują czarne ziemie zdegradowane i właściwe. Gleby te występują częściowo na terenach użytków zielonych oraz gruntach ornych. Grunty te występują na terenie sołectw: Stobiec, Iwaniska i Wzory.

Następną grupę stanowią gleby aluwialne – mady o zróżnicowanym składzie mechanicznym. Zajmują większe przestrzenie na obszarach położonych wzdłuż rzeki

Koprzywianki i jej dopływów. Gleby te występują na terenie sołectw: Boduszów, Iwaniska, Tęcza, Krępa, Kopiec, Toporów, Wojnowice.

Niedużą grupę stanowią gleby rędziny, są to gleby wytworzone z wapieni dewońskich. Gleby te występują na niewielkich terenach w sołectwach: Zaldów, Wojnowice, Stobiec, Iwaniska, Ujazd.

1.6.2. Kompleksy rolniczej przydatności gleb

Kompleksy rolniczej przydatności gleb stanowią ekosystemy glebowe, które posiadają podobne właściwości uprawowe i mogą być podobnie użytkowane rolniczo.

Na obszarze gminy można spotkać wszystkie charakterystyczne kompleksy glebowe.

- Kompleks 1 – pszenno-bardzo dobry - stanowiący najcenniejszy ekosystem glebowy. Występuje we wschodniej części gminy w sołectwach: Mydlów, Przepiórów, Garbowice, Kamieniec i odgrywa wiodącą rolę w produkcji polowej. Występuje również sporadycznie w sołectwach: Boduszów, Toporów, Ujazd, Kopiec.
- Kompleks 2 – pszenno-dobry – są to gleby lessowe o wysokiej wartości ekologicznej. Występuje w sołectwach: Mydlów, Kamieniec, Przepiórów, Garbowice, Kujawy, Iwaniska, Łopatno, Wygiełzów, Marianów, Dziewiątle, Łagowica Stara.
- Kompleks 3 – pszenno-wadliwy- to występujące gleby położone na mniejszych lub większych stokach. Potencjalnie posiada cechy kompleksu 2, ale z uwagi na nadmierne okresowe przesuszanie jest wysoce zawodny w plonowaniu. Niewielka część tych gleb ze względu na właściwości przemieszczania się części splotalnych w środowisku wodnym podlega erozji intensywnej. Kompleks ten występuje na terenie sołectw: Dziewiątle, Marianów, Wygiełzów, Łopatno, Łagowica Stara, Stobiec, Iwaniska, Tęcza, Ujazd, Toporów, Krępa, Boduszów, Kamieniec, Przepiórów i Garbowice.
- Kompleks 4 – żytni bardzo dobry – występuje sporadycznie, jest zasobny w składniki pokarmowe. Występuje na niewielkich terenach w sołectwach: Zaldów, Iwaniska, Tęcza, Ujazd, Kujawy, Mydlów, Borków, Przepiórów, Stobiec.
- Kompleks 5 – żytni dobry – gleby mineralne odznaczające się dużą przepuszczalnością, małą przesiąkliwością oraz niedużą zdolnością magazynowania wód opadowych. Kompleks ten występuje na terenie sołectw: Wojnowice, Stobiec, Iwaniska, Tęcza, Ujazd, Kopiec, Kamieniec, Kujawy, Krępa, Jastrzębska Wola, Łagowica Nowa, Marianów, Gryzikamień, Łopatno i Radwan.
- Kompleks 6 – żytni słaby – są to gleby mineralne, odznaczają się dużą przepuszczalnością i małą zdolnością magazynowania wód opadowych.

Kompleks ten występuje na terenie sołectw: Łagowica Nowa, Jastrzębska Wola, Skolankowska Wola, Dziewiątle, Stobiec, Wojnowice, Tęcza, Iwaniska, Ujazd, Radwan, Kujawy, Kopiec, Kamieniec.

- Kompleks 7 – żytnio-łubinowy (bardzo słaby) – gleby te odznaczają się dużą przepuszczalnością wód opadowych oraz małą zdolnością ich magazynowania. Gleby te występują na terenie sołectw: Jastrzębska Wola, Łagowica Nowa, Łagowica Stara, Iwaniska, Wojnowice, Kamieniec, Radwan, Stobiec, Łopatno, Wygietzów, Kujawy.
- Kompleks 8 – zbożowo-pastewny (mocny) – obejmuje grunty orne i położone na użytkach zielonych. Grunty te należą do czarnych ziem zdegradowanych i właściwych. Różnią się stopniem przepuszczalności i zasobnością w składniki pokarmowe, są mało odporne na przesuszanie. Kompleks ten występuje na terenie sołectw: Stobiec, Iwaniska, Łagowica Nowa (na niewielkim terenie), Dziewiątle, Marianów, Gryzikamień, Ujazd, Radwan, Kujawy, Krępa, Kopiec i Kamieniec.
- Kompleks 9 – zbożowo-pastewny (słaby) – obejmuje grunty orne i położone na użytkach zielonych. Okresowo zbyt mokre o potencjalnie niskiej zasobności w składniki pokarmowe. Grupy tego kompleksu występują na terenie sołectw: Skolankowska Wola, Marianów, Dziewiątle, Jastrzębska Wola, Łagowica, Iwaniska, Gryzikamień, Ujazd, Kopiec, Boduszów, Kujawy, Wojnowice, Radwan.
- Kompleksy użytków zielonych występują na terenie całej gminy.
- Kompleks 1z – użytki zielone bardzo dobre i dobre - występują w dolinie rzeki Koprzywianki na niewielkich terenach.
- Kompleks 2z – użytki zielone średnie - występują na terenie całej gminy.
- Kompleks 3z – użytki zielone słabe i bardzo słabe – występują na terenach wschodniej części gminy oraz sporadycznie w sołectwach: Boduszów, Radwan, Łopatno, Gryzikamień, Wygietzów, Zaldów (w południowej części sołectwa)

1.7. Uwarunkowania rozwoju funkcji leśnej

1.7.1. Struktura przestrzenna i własnościowa oraz zewnętrzne uwarunkowania rozwoju funkcji leśnej

- Lasy zajmują powierzchnię 2042 ha, co stanowi 19,4% powierzchni ogólnej gminy Iwaniska.
- Lasy państwowe zajmują areał 1143 ha i zarządzane są przez

ZMIANA NR 2 STUDIUM:
Nadleśnictwo Łagów.

Na terenie tym występują lasy glebochronne uznane Zarządzeniem MOŚZNiL oraz lasy uszkodzone przez przemysł.

- Lasy nie stanowiące własności Skarbu Państwa zajmują powierzchnię 893 ha – koncentrują się w sołectwach: Łagowica Stara, Łagowica Nowa, Jastrzębska Wola, Skolankowska Wola, Dziewiątle, Marianów, Zaldów, Stobiec, Kujawy, Tęcza, Kopiec i Ujazd.

1.7.2. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego rozwoju funkcji leśnej

Na terenie gminy Iwaniska występują siedliska obszarów leśnych: las mieszany wyżynny, las wyżynny, las mieszany wilgotny, las wilgotny. Siedliska te posiadają strukturę wielopiętrową i wielogatunkową z przewagą drzewostanu: sosna, dąb, jodła. Na terenie występowania lasu mieszanego wyżynnego, lasu mieszanego wilgotnego, lasu wilgotnego podszyt i runo silnie rozwinięte. Słabiej rozwinięte na terenie lasu wyżynnego jest podszyt i runo.

Do ważniejszych warunków zagospodarowania obszarów leśnych zalicza się ponadto:

- Ochronność lasów (Lasy Państwowe są uznane za lasy glebochronne zaś lasy prywatne mimo formalnej funkcji gospodarczej w rzeczywistości pełnią również analogiczną rolę).
- Zagrożenia od przemysłu na terenie gminy Iwaniska znajduje się jeden las uszkodzony przez przemysł. Jest to Las Państwowy znajdujący się na terenie sołectw: Marianów, Gryzikamień.
- Zagrożenia endogeniczne jak zaśmiecanie terenów leśnych, narastające zagrożenia pożarowe oraz niepełne wykonywanie zabiegów ochronnych w lasach prywatnych.

1.7.3. Wnioski w zakresie rozwoju i zagospodarowania obszarów leśnych

- Lasy gminy Iwaniska z uwagi na walory przyrodnicze nadają się do szerszego wykorzystania na cele turystyczne. Dotyczy to szczególnie obszarów leśnych Lasów Państwowych w rejonie: północnej części sołectwa Skolankowska Wola oraz sołectwa Zaldów.
- Potrzeby zalesieniowe mogą wykazywać tendencję rosnącą. Została opracowana granica rolno-leśna do planu rolniczego urzędzenia gminy Iwaniska przez Pracownię Projektów i Wycen s.c. w Sandomierzu. Ogółem przewidziano pod zalesienie 830,0 ha. Najwięcej wyznaczono pod zalesienie terenów w sołectwach: Dziewiątle, Skolankowska Wola, Łagowica Nowa, Jastrzębska Wola, Łopatno, Ujazd, Wzory, Kujawy.

- Niezbędne są działania zmierzające do poprawy stanu sanitarnego lasów (zwłaszcza w aspekcie likwidacji dzikich wysypisk).

1.8. Ochrona środowiska przyrodniczego

1.8.1. Istniejące formy ochrony przyrody

ZMIANA NR 2 STUDIUM:

Zachodnia i południowa część gminy znajduje się w obrębie Jeleniowsko-Staszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, utworzonego na podstawie rozporządzenia Nr 1 Wojewody Tarnobrzeskiego z dnia 5 stycznia 1996 r., zmienionego rozporządzeniem Nr 89/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. (Dz. Urz. Województwa Świętokrzyskiego Nr 156 poz. 1950), zastępującym rozporządzenie Nr 53/2002 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 29 października 2002 r. w sprawie Jeleniowsko-Staszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, oraz zmienionego Rozporządzeniem Nr 17/2009 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2009 r. (Dz. Urz. Województwa Świętokrzyskiego Nr 42 poz. 629).

Jeleniowsko-Staszowski Obszar Chronionego Krajobrazu zajmuje powierzchnię 28 429,8 ha i obejmuje części obszarów gmin: Baćkowice, Bogoria, Iwaniska, Klimontów, Łoniów, Rytwiany i Staszów; w gminie Iwaniska zajmuje obszar 5125 ha.

Od strony zachodniej gmina graniczy z Chmielnicko-Szydłowskim Obszarem Chronionego Krajobrazu oraz z Cisowsko-Orłowińskim Obszarem Chronionego Krajobrazu.

Na obszarze gminy znajduje się 19 pomników przyrody, 18 z nich to pomniki przyrody żywej (drzewa bądź grupy drzew) natomiast 1 to pomnik przyrody nieożywionej (głaz narzutowy). Najwięcej znajduje się w sołectwie Tęcza (10 pomników przyrody) następnie w Przepiórowie (3) i Ujeździe (3) natomiast po jednym w Stobcu, Krępie i Wojnowicach. Trzy pomniki przyrody to aleje lipowe składające się z kilkudziesięciu drzew.

ZMIANA NR 1 STUDIUM:

ZMIANA NR 2 STUDIUM:

Obszar specjalnej ochrony siedlisk sieci Natura 2000 „Ostoja Żyznów” PLH260036 nie jest objęty granicami Zmiany Nr 1 i Zmiany Nr 2 Studium.

1.8.2. Warunki właściwego zagospodarowania obszarów chronionych oraz cennych przyrodniczo

Każda z form ochrony przyrody istniejąca na obszarze gminy ma określone w akcie prawnym, które je powoływało ogólne warunki ochrony.

ZMIANA NR 2 STUDIUM:

Zgodnie z rozporządzeniem Nr 89/2005 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 14 lipca 2005 r. oraz rozporządzeniem Nr 17/2009 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 28 stycznia 2009 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów chronionego krajobrazu na terenie Jeleniowsko-Staszowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu ustala się następujące działania w zakresie czynnej ochrony ekosystemów:

- zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych naturalnych i sztucznych, utrzymanie meandrów na wybranych odcinkach cieków,
- zachowanie śródpolnych i śródleśnych torfowisk, terenów podmokłych, oczek wodnych, polan, wrzosowisk, muraw, niedopuszczenie do ich uproduktywienia lub też sukcesji,
- utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych,
- zachowanie i ewentualne odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych,
- ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów,
- szczególna ochrona ekosystemów i krajobrazów wyjątkowo cennych, poprzez uznawanie ich za zespoły przyrodniczo-krajobrazowe i użytki ekologiczne,
- zachowanie wyróżniających się tworów przyrody nieożywionej.

W granicach J-StOCh obowiązują następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką,
- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli działania te nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych,
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka,
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.

Istniejące pomniki przyrody na terenie gminy również mają określone warunki ochrony. W stosunku do pomników przyrody żywej (drzewa bądź grupy drzew) w warunkach ochrony zabrania się:

- wycinania, uszkodzania drzew

- zrywania pączków, kwiatów, owoców, liści
- zanieczyszczania terenu w pobliżu drzew
- umieszczania tablic, napisów i innych znaków
- nacinania i kaleczenia drzew
- wchodzenia na drzewa

W stosunku do pomnika przyrody nieożywionej (głaz narzutowy) w warunkach ochrony zabrania się:

- niszczenia głazu
- przemieszczania głazu
- wchodzenia na głaz
- rycia napisów i znaków
- usuwania pokrywających głaz porostów
- zanieczyszczania terenu w pobliżu głazu
- umieszczania na głazie napisów i innych znaków (za wyjątkiem napisu o ochronie obiektu).

1.8.3. Walory i zagrożenia czystości środowiska przyrodniczego

Zróżnicowana budowa geologiczna, dobre warunki glebowe oraz atrakcyjny krajobraz powodują, że gmina odznacza się stosunkowo dużymi walorami przyrodniczymi. Najcenniejsze przyrodniczo są doliny rzeczne Koprzywianki, Łagowicy oraz mniejszych cieków będących ich dopływami. Stanowią one ostoję dla wielu rzadkich gatunków ptaków (szczególnie wodno-błotnych). Doliny rzeczne wraz z lasami tworzą naturalny system lokalnych powiązań przyrodniczo-ekologicznych. Ważne funkcje ekologiczne pełnią również zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne (glebochronne, biocenotyczne i krajobrazowe).

ZMIANA NR 2 STUDIUM:

W obszarze gminy wskazano obszar specjalnej ochrony siedlisk sieci Natura 2000 „Ostoja Żyznów” PLH260036, zgodnie z Dyrektywą Siedliskową Rady Europy. Obszar obejmuje część doliny rzeki Koprzywianki.

Na funkcjonowanie przyrody wpływ wywiera działalność gospodarcza człowieka. Na terenie gminy nie ma dużych zakładów przemysłowych stanowiących poważne zagrożenie dla czystości środowiska. Istniejące obiekty przemysłowe bądź usługowe na terenie gminy, które ze względu na rodzaj prowadzonej działalności stanowią potencjalne źródła zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego to: składy magazynowe, stacje paliw, ферmy hodowli zwierząt.

2. ŚRODOWISKO KULTUROWE

2.1. Rozwój historyczny gminy

Początki osady sięgają 1403 r., kiedy to położono kamień węgielny pod budowę kościoła parafialnego. Już w 1400 r. istniał tutaj cech krawców. Przez kilka kolejnych stuleci osada nosiła nazwę Uniszów.

W 1450 r. król Kazimierz IV Jagiellończyk nadał prawa średzkie wsi Uniszów wchodzącej wówczas w skład włości Jana Głowacza z Oleśnicy, wojewody sandomierskiego. W kolejnych latach nastąpiła lokacja osady miejskiej, której rozkwit jest ściśle związany z kolejnymi posiadaczami Iwanisk – rodziną Zborowskich. W krótkim czasie Iwaniska rozwinęły się do rangi miasta o charakterze handlowym.

W połowie XVI w. Iwaniska były prężnym ośrodkiem kalwinizmu. W 1552 r. odbył się w Iwaniskach słynny synod kalwiński z udziałem znanego humanisty Jana Łaskiego, głośnego w Europie działacza reformacyjnego.

Iwaniska położone na starym szlaku handlowym z Krakowa przez Opatów, Sandomierz, Zawichost na wschód przez Iłżę, na północ do Warszawy i Wilna miały początkowo korzystne warunki rozwoju. Pod koniec XVI w. miasteczko posiadało własny ratusz, 36 domów w rynku i około 200 domów poza rynkiem.

Kolejni możni właściciele wyjednali dla miasta, oprócz przywileju na targi, prawo odbywania 13 jarmarków rocznie. Ściągnęli również wielu rzemieślników nawet tak rzadkich specjalności jak ludwisarze, mosiężnicy i złotnicy.

W 1578 r. w mieście mieszkało 44 rzemieślników, 13 gorzelników i 15 komorników. Wydarzenia potopu szwedzkiego położyły kres szybkiego rozwoju Iwanisk. W 1657 r. oddziały Jerzego II Rakoczego splądrowały doszczętnie a następnie spaliły miasto. W latach 1662 – 65 r. Iwaniska liczyły 50 domów i 416 mieszkańców, a w 1674 r. tylko 311 mieszkańców. Nastąpiła wówczas stopniowa odbudowa miasta.

W 1788 r. w mieście istniało 138 domów oraz 25 włók ziemi ornej, a w 1869 r. w mieście było 167 domów i 1086 mieszkańców.

W 1869 r. Iwaniska straciły prawa miejskie i zostały zdegradowane do roli osady. W 1900 r. wybudowany został nowy kościół rzymsko – katolicki. W 1914 r. doprowadzono do Iwanisk linię kolejki wąskotorowej z Bogorii, która została zlikwidowana w 1959 r. jako nierentowna.

Początkowo korzystne geograficznie – historyczne położenie Iwanisk z biegiem czasu nie uchroniło osady od zahamowania dalszego rozwoju. Powstanie gminy jako jednostki administracyjnej sięga czasów rozbiorowych, kiedy obszar wokół Iwanisk wchodził w skład tzw. Królestwa Kongresowego.

Zachował się dokument z 1900 r. z otwarcia nowo wybudowanego budynku pod urząd administracyjny. Jest to przemówienie Wójta ówczesnej gminy podkreślającego wkład gminy w wybudowanie tego obiektu.

W czasach Polski niepodległej, aż do wybuchu II wojny światowej w skład gminy wchodziło wówczas 18 sołectw (obecnie jest 27 sołectw).

Znaczne piętno na osadzie wywarł okres okupacji hitlerowskiej. W latach 1944 – 1945 przez Iwaniska przechodziła linia frontu. Dewastacji uległa prawie cała zabudowa. Gmina Iwaniska zaraz po wyzwoleniu liczyła 15 sołectw przeważnie wsiowych, 5 564 mieszkańców oraz 5920 ha powierzchni ogólnej i 907 gospodarstw.

W 1954 r. wydana została Ustawa o Radach Narodowych, na mocy której na terenie dzisiejszej gminy powołano gromadzkie Rady Narodowe we wsiach Przepiórów, Ujazd, Iwaniska, Marianów i Zbelutka. W latach 1969 – 1972 następowało likwidowanie gromadzkich Rad Narodowych, których obszary zostały przejmowane przez jednostki większe. W 1975 roku zlikwidowano GRN w Przepiórowie i Zbelutce, a obszar ich włączono do Iwanisk.

W 1975 roku został zlikwidowany stopień powiatu a większość decyzji administracyjnych została przekazana na rzecz Urzędu Gminy, który stał się podstawowym organem administracji państwowej. W 1998 roku przywrócono ponownie stopień powiatowy w administracji samorządowej.

Obecnie (stan na 04.2002 r.) gmina obejmuje 27 sołectw, liczy 7252 mieszkańców, zajmuje 10 625 ha i 1905 gospodarstw.

Opracowano w oparciu o:

1. Opracowanie zbiorowe pt. „Miasta Polskie w Tysiącleciu”, Warszawa 1965, s. 508.
2. Dane z planu społeczno – gospodarczego gminy w 1980 r.
3. „Panorama powiatów województwa świętokrzyskiego” Ginalska T., Osiński A., Oficyna wydawnicza „Abla”, Krosno 1999.

2.2. Wykaz obiektów zabytkowych

Wykaz obiektów zabytkowych – wyselekcjonowanych oraz wpisanych jako dobra kultury do rejestru zabytków na podstawie decyzji objętych ścisłą ochroną konserwatorską

Boduszów

1. Młyn wodny, obecnie nie użytkowany, murowany 2 poł. XIX w.

Iwaniska

Układ urbanistyczny, 1470 r., 2 poł. XIX w.

2. Zespół kościoła parafialnego, p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej
 - a. Kościół murowany 1900 – 1905, budowniczy Antoni Wieczorkowski,
 - b. Ogrodzenie murowane 1900 – 1905

3. Kaplica grobowa rodziny Łempickich i Dzierżykraj-Rogalskich na cmentarzu grzebalnym, murowany 1833 r.
4. Cmentarz rzymskokatolicki, przykościelny parafialny, założony ok. 1403 r. – obecnie nieczynny – brak nagrobków
5. Cmentarz rzymskokatolicki „Stary” – parafialny czynny. Założony w początku XIX w. Na osi bramy gł. kaplica grobowa rodziny Łempickich i Dzierżykraj-Rogalskich z 1833 r.
6. Cmentarz wojenny z I i II wojny światowej – założony w 1914 r., wpisany do rejestru zabytków nr rejestru 349/A z 1988 r. Decyzja w sprawie dobra kultury do rejestru zabytków wydana przez Urząd Wojewódzki w Tarnobrzegu, Wydział Kultury i Sztuki, Wojewódzki Konserwator Zabytków Ldz.KI.VI-5347/215/88 z dnia 14.04.1988 r.

Mydlów

7. Zespół kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia Matki Boskiej
 - a. Kościół obecnie nie użytkowany, drewniany 1724 r. spalony w 1944 r.
 - b. Ogrodzenie murowane – pocz. XX w.
8. Cmentarz rzymskokatolicki przykościelny. Nieczynny. Założony w 2 poł. XII w. (przed 1180 r.).
9. Cmentarz rzymskokatolicki parafialny. Założony w początkach XIX w. wpisany do rejestru zabytków województwa tarnobrzesckiego pod nr rejestru 389/A z 1988 r. Decyzja w sprawie wpisania dobra kultury do rejestru zabytków wydana przez Urząd Wojewódzki w Tarnobrzegu, Wydział Kultury i Sztuki, Wojewódzki Konserwator Zabytków Ldz.KI.VI-5347/215/88 z dnia 17.06.1988 r.

Planta

10. Park podworski, krajobrazowy – XVIII w. o charakterze zabytkowym wpisany do rejestru zabytków województwa kieleckiego pod nr 607 z 1957 r. Pismo nr KI.S-A/252/57 z dnia 12.12.1957 r., Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Kielcach, Wydział Kultury, Główny Konserwator Zabytków.

Podlesie (Iwaniska)

11. Park podworski krajobrazowy 1 poł. XIX w. o charakterze zabytkowym.

Przepiórow

12. Zespół dworsko-parkowy Świącickich
 - a. Dwór, obecnie Szkoła Podstawowa, murowany 1 poł. XIX w.,
 - b. Park krajobrazowy 1 poł. XIX w.

Powyższe obiekty wpisane są do rejestru zabytków województwa tarnobrzesckiego pod nr rejestru 304/A z 1986 r. Decyzja w sprawie wpisania dobra kultury do rejestru

zabytków wydana przez Urząd Wojewódzki w Tarnobrzegu, Wydział Kultury i Sztuki, Wojewódzki Konserwator Zabytków Ldz.Kl.VI-5340/169/86 z dnia 27.05.1986 r.

Ujazd

13. Zespół zamkowy Ossolińskich (własność Urzędu Gminy w Iwaniskach)

- a) Ruina zamku „Krzyżtopór” murowany przed 1621 – 1644, projektował arch. Wawrzyniec Senes, zniszczony 1655 – 1657, częściowo użytkowany do 1770 r. zrujnowany ok. 1772 r. Prace zabezpieczające od 1945 r. Obiekt został uznany za zabytek prawomocną decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach z dnia 23.06.1967 r. nr 332 oraz wpisany Decyzją Urzędu Wojewódzkiego, Wydział Kultury i Sztuki, Wojewódzki Konserwator Zabytków w Tarnobrzegu nr L.Dz.Kl.VI-5340/130/77 z dnia 24.02.1977 r. do rejestru zabytków woj. tarnobrzegskiego – nr rejestru 2 Dział A,
- b) Obwarowana (forteca bastionowa) murowano-ziemna 1621 – 1631, częściowo zniszczona 1655 – 1657,
- c) Pozostałość ogrodu XVIII w.

2.3. Stanowiska archeologiczne

Gmina Iwaniska jest obecnie częściowo rozpoznawana przez archeologiczne badania powierzchniowe, pozwalające na udokumentowanie części zasobów tej kategorii zabytków. Rozpoznanie to dokonane zostało w części wschodniej gminy (ok. 20% powierzchni gminy). Konieczne jest uszczegółowienie tych rozpoznań w oparciu o wykonanie badania w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski dla pozostałej części gminy. Lokalizacja rozpoznanych stanowisk archeologicznych została uwidoczniła na mapach części graficznej „Studium...” w skali 1 : 10 000.

Lokalizacja tych stanowisk obejmuje strefy archeologicznej ochrony biernej – częściowe zakazy do uwzględnienia na etapie planowania. Obejmują one obiekty i stanowiska archeologiczne zdefiniowane w art. 1.3. Ustawy „O ochronie dóbr kultury” z 1962 r. (Dz. U. Nr 10 poz. 48) i objęte są ochroną prawną na podstawie art. 27.1.2.4. tej ustawy.

Prace ziemne wykonywane w rejonie tych stanowisk wymagają zapewnienia nadzoru archeologicznego i uzyskanie na ich wykonanie zezwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Kielcach.

Na pozostałym obszarze zgodnie z Ustawą z 15.02.1962 r. „O ochronie dóbr kultury” (Dz. U. Nr 10 poz. 48 art. 22 z późniejszymi zmianami) „osoby prowadzące roboty budowlane i ziemne w razie ujawnienia przedmiotów, które posiadają cechy zabytkowe obowiązane są niezwłocznie zawiadomić o tym Zarząd właściwej gminy i właściwego konserwatora zabytków, jednocześnie zobowiązane są zabezpieczyć odkryty przedmiot i wstrzymać wszelkie roboty mogące go uszkodzić lub zniszczyć

do czasu wydania przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków odpowiednich zarządzeń”.

2.4. Problematyka kulturowa

Na obszarze gminy Iwaniska brak jest zabytków „ruchomych” wpisanych do wojewódzkiego rejestru zabytków. Znajdujące się w tym rejestrze „nieruchome” dobra kultury należą do dwóch podgrup:

- architektura i budownictwo,
- parki podworskie i cmentarze.

Pod względem nasycenia w zabytkowe dobra kultury gminę zalicza się do obszarów województwa:

- bardzo mało nasyconych w zabytki „ruchome” (do 50 szt.),
- mało nasyconych w zabytki „nieruchome” (przedział 50 – 200 szt.).

Znacznie korzystniej kształtuje się ocena jakościowa, na którą rzutuje występowanie w miejscowości Ujazd unikatowego w skali europejskiej zespołu obronnej rezydencji magnackiej z XVII w – „Krzyżtopór” (dobrze zachowane ruiny zamku, obwarowania – system bastionowy, pozostałości ogrodu z XVIII w). Przy odpowiednim zagospodarowaniu i promocji zespół ten może stać się motorem rozwoju turystyki nie tylko w skali gminy, ale również całego powiatu opatowskiego.

Zwiększenie udziału dziedzictwa kulturowego gminy w jej promocji i rozwoju może także nastąpić w wyniku dodatkowego rozpoznania terenowego zachowanych obiektów o walorach etnograficznych, artystycznych, historycznych, tradycyjnych, które można zakwalifikować po uzgodnieniu z władzami konserwatorskimi do ewidencji konserwatorskiej lub po uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków do rejestru zabytków, a następnie odpowiednio wypromować i zagospodarować turystycznie.

Dodatkową atrakcją podnoszącą walory turystyczne Iwanisk może stać się wiodący przez teren gminy monastyczny szlak cysterski, który prowadzi przez Jędrzejów, Koprzywnicę, Wąchock, Sulejów, a także historyczne predyspozycje miejscowości do pełnienia funkcji miejskich (nadanie przywileju lokacyjnego w 1403 r. przez Władysława Jagiełłę) oraz zachowany zabytkowy układ urbanistyczny z XV w.

3. FUNKCJA ROLNICZA

3.1. Podstawowe dane liczbowe i wskaźniki charakteryzujące rolniczą przestrzeń produkcyjną

Rolnictwo jest główną funkcją gminy Iwaniska, bowiem wg danych z PSR 96 – 70,2% ludności wiejskiej w wieku pow. 15 lat pracowało wyłącznie lub głównie

w swoim gospodarstwie. Dla porównania z pracy poza rolnictwem utrzymywało się 15,9% mieszkańców, natomiast z rent i emerytur 13,1%. Gmina charakteryzuje się dość wysoką przydatnością rolniczą gleb (71,4 pkt w skali 120 stopniowej), która jest jednak silnie zróżnicowana przestrzennie. W rejonizacji rolniczej CUP Iwaniska zakwalifikowane zostały do Obszaru Zamojsko – Sandomierskiego i rejonu o glebach dobrych.

Struktura gruntów rolnych gminy (według danych geodezyjnych z dnia 1.01.2002 r.) kształtowała się następująco:

- Użytki rolne – 8132 ha (77,4% pow. ogólnej)
- Grunty orne – 6117 ha (75,2% użytków rolnych)
- Sady – 123 ha (1,5% użytków rolnych)
- Łąki trwałe – 571 ha (7,0% użytków rolnych)
- Pastwiska – 1066 ha (13,1% użytków rolnych)
- Grunty zadrzewione i zakrzewione – 94 ha (1,1% gruntów rolnych)
- Stawy rybne i oczka wodne – 3 ha (0,1% gruntów rolnych)

Dane liczbowe dotyczące głównych elementów zagospodarowania r.p.p. kształtują się następująco:

- Liczba gospodarstw indywidualnych (dane US Tarnobrzeg - 1998 r) – 1443
- Liczba działek - do 1ha UR (dane jw.) – 221
- Średni areal gospodarstwa indywidualnego(dane jw.) – 5,2 ha UR
- Tereny zmeliorowane – 864,1 ha (50% zaspokojenia potrzeb wg WZMiGW)).
- Gleby zagrożone erozją (wszystkich stopni) – 14,5% ogólnego arealu gruntów ornych.

Podstawowe dane porównawcze i wskaźniki charakteryzujące przestrzeń rolniczą gminy na tle województwa przedstawiają się następująco:

	Gmina	Województwo
– Wskaźnik jakości r. p. p. (dane Jung Puławy)	– 71,4pkt	– 70,4pkt
– Jakość ekologiczna gleb (% gleb w klasie „0”- dane jw.)	– 80	– 73
– Udział % gleb kwaśnych i bardzo kwaśnych (dane US Kielce 2001 r.)	– 58	– 55
– Zaspokojenie potrzeb melioracyjnych (wg danych WZMiGW)	– 50,0%	– 59,9%
– Wskaźnik bonitacji rzeźby terenu (skala 5 pkt)	– 2,4	– 3,1
– Wskaźnik warunków wodnych (skala 5 pkt)	– 3,7	– 3,3

3.2. Warunki przyrodniczo – glebowe

Gmina Iwaniska zalicza się do obszarów województwa świętokrzyskiego, posiadających generalnie korzystne warunki przyrodniczo, predysponowanych do rozwoju funkcji rolniczej. W obrębie samej gminy warunki te cechują się jednak znacznym zróżnicowaniem przestrzennym, związanym głównie z występowaniem we wsiach wschodnich i południowych mało urodzajnych gleb piaszczystych. Ponadto część gleb występuje na stromych stokach i jest praktycznie nieopłacalna w uprawie mechanicznej.

Udział procentowy poszczególnych klas bonitacyjnych w ogólnym areale gruntów ornych i użytków zielonych był następujący (dane JUNG Puławy 1984 r.);

Wyszczególnienie	I	II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI-VIz
Grunty orne	0,7	10,2	5,3	0,6	18,6	20,6	16,5	7,6
Użytki zielone	0,0	0,8	19,5		35,6		25,0	19,1
Grunty orne (województw.)	3,2	9,2	13,4	9,5	16,4	15,4	19,4	13,5

Do najistotniejszych uwarunkowań przyrodniczo – glebowych należą ponadto:

- wysoki udział użytków zielonych, z których jednak ca 35% stanowią słabej jakości pastwiska zaliczane do kompleksów słabych i bardzo słabych (3 z),
- znaczny udział gleb położonych na stokach pow. 6 – 18,5%,
- niski poziom zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi i siarką siarczanową, predysponujący większość terenów rolnych do rozwoju produkcji ekologicznej bez ograniczeń,
- duży areal gleb o niewłaściwych stosunkach wodnych (zbyt suchych lub nadmiernie uwilgotnionych).

Zróżnicowanie warunków przyrodniczo-glebowych w poszczególnych wsiach określa załączona mapka pogładowa.

3.3 Warunki agrarne i demograficzne w rolnictwie

Głównym dysponentem ziemi jest sektor gospodarstw indywidualnych, który użytkuje 90,9 % terenów rolnych. Średni areal gospodarstwa indywidualnego wynosi 5,2 ha UR. Struktura tych gospodarstw w poszczególnych grupach obszarowych przedstawia się następująco:

Liczba gospodarstw	Ogółem	Działki rolne	Indywidualne gospodarstwa rolne w grupach obszarowych					
			Razem	1 – 3	3 – 5	5 – 10	10 – 15	pow. 15
Gmina szt.	1664	221	1443	397	411	557	67	1
%	-	-	100	27,6	28,6	38,7	4,6	0,2
Województwo %	-	-	100	35,4	27,9	30,5	4,9	1,2

Opracowano na podstawie danych z PSR`96.

Jak wynika z zestawienia, podstawową cechą struktury agrarnej jest jej rozdrobnienie, które mimo korzystniejszej pod tym względem sytuacji w gminie niż średnio w województwie stwarza ograniczenie poprawy efektywności gospodarowania i dostosowania się tego sektora do standardów rynkowych.

Rozdrobnienie to wyraża się między innymi:

- około 51% udziałem gospodarstw drobnych i karłowatych o areale do 5 ha w ogólnej liczbie gospodarstw indywidualnych podczas gdy gospodarstwa powyżej 15 ha (spełniające standardy obszarowe UE) stanowią zaledwie 0,2%,
- niewielką powierzchnią przeciętnej działki rolniczej (1,1 ha) oraz dużą odległością od siedliska działki najdalej położonej (1,9 km),
- wysoką stabilnością struktury obszarowej która od lat nie wykazuje znaczącej tendencji wzrostowej,
- powszechną (zwłaszcza w drobnych obszarowo gospodarstwach) postawą przeczekiwania trudności ekonomicznych w rolnictwie oraz biernością w unowocześnianiu warsztatu pracy.

Zjawiskom tym towarzyszą:

- brak żywszego obrotu ziemią rolniczą, stanowiącego warunek poprawy struktury obszarowej gospodarstw,
- niska cena ziemi kształtująca się znacznie poniżej wartości użytkowej (w opinii użytkowników ziemia jest zbyt tania aby się jej pozbywać),
- niski poziom kwalifikacji właścicieli gospodarstw (zaledwie 11,6% właścicieli posiada wykształcenie średnie lub wyższe),
- niewielkie zainteresowanie rolników integracją w grupy producenckie.

Istotne ograniczenie stwarza również poziom zatrudnienia w rolnictwie, który wynosi ca 42 osób na 100ha UR (wg danych z „Małopolskiego programu rozwoju wsi i rolnictwa” wielkość ta w obecnych warunkach gospodarowania nie powinna przekraczać 25 osób.

3.4. Uwarunkowania wynikające z prawa własności gruntów

W strukturze własnościowej użytków rolnych dominuje sektor prywatny, który wg danych geodezyjnych z 2002 r posiadał 94,1% tych użytków. Liczący się (choć mniejszy niż w gminach sąsiadujących) areal zajmują grunty Skarbu Państwa, które z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste stanowiły 4,5% użytków rolnych (370 ha UR). Z tej wielkości ponad 89,7% stanowi własność AWRSP. Grunty te skupiają się na obszarach o słabszych warunkach glebowych. W strukturze władania ziemią należy również odnotować grunty parafialne (16 ha

UR), grunty spółek prawa handlowego (35 ha UR), wspólnot wiejskich (48 ha UR) oraz lasów państwowych (18 ha UR).

Grunty gminne (z wyjątkiem przekazanych w użytkowanie wieczyste) zajmują powierzchnię 28,5 ha, w tym zabudowane 9,4 ha. Grunty niezabudowane są jednak rozproszone, a ponadto usytuowane poza terenami dopuszczalnego rozwoju zabudowy, w związku z czym nie mogą być włączone do gminnego zasobu terenów budowlanych.

Powyższy układ własnościowy gruntów mimo pewnych możliwości pozyskania terenów na cele publiczne (zwłaszcza z zasobów AWRSP) nie sprzyja transformacji rynkowej gminy powodując następujące istotne ograniczenia przestrzenne:

- utrudniać może szybkie pozyskanie na cele inwestycyjne większych obszarowo terenów wywołując konieczność negocjacji zakupu gruntów z wieloma właścicielami,
- wpływa utrwalająco na istniejącą strukturę agrarną jak również ogranicza możliwość przeprowadzenia scalenia i wymiany gruntów,
- stwarza utrudnienia przy lokalizacji usług publicznych i urządzeń infrastruktury technicznej przy jednoczesnym domaganiu się przez społeczność lokalną dostępu do korzystania z usług i urządzeń o coraz wyższym standardzie.

Reasumując można stwierdzić, że układ ten utrudnia skuteczne włączenie się samorządu w politykę gospodarowania ziemią i może stwarzać w przyszłości barierę rozwoju przestrzennego.

3.5. Uwarunkowania związane ze strukturą i rozmieszczeniem zabudowy rolniczej

Głównym elementem zabudowy wiejskiej, skupiającej się wzdłuż ważniejszych dróg jest drobnotowarowa zabudowa zagrodowa, tworząca charakterystyczne układy liniowe, które są pochodną struktury przestrzennej pól i podziałów własnościowych. Liczący się odsetek stanowi również zabudowa rozproszona (kolonijna i samotnicza) która położona jest niekiedy w dużym oddaleniu od centrum wsi. Charakterystyczna dla małych ośrodków miejskich gniazdowa zabudowa zagrodowa, nie związana bezpośrednio z obsługiwany arealem gruntów występuje w Iwaniskach oraz (w niewielkim zakresie) w Ujeździe i Łopatnie.

Ważniejsze obiekty i urządzenia obsługi rolnictwa są zlokalizowane następująco:

- Przychodnia weterynaryjna w Iwaniskach.
- Bank Spółdzielczy w Iwaniskach.
- Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” Iwaniska (w likwidacji).
- Dwie zlewnie mleka podległe OSM Opatów (Iwaniska i Gryzikamień).

- Punkt sprzedaży nawozów mineralnych i innych środków produkcji w Kamiennej Górze (placówka prywatna).
- Dwa punkty skupu buraków cukrowych obsługujące cukrownie „Włosów” i „Robczyce” w Iwaniskach i Przepiórowie.

Pozostałe placówki obsługi rolnictwa, uwzględnione w obowiązującym mpzp uległy likwidacji lub przeprofilowaniu.

Przetwórstwo rolno–spożywcze jest słabo rozwinięte i stanowią je następujące zakłady: młyn elektryczny w Iwaniskach (własność prywatna), oraz prywatna masarnia i piekarnia w Iwaniskach.

Główne uwarunkowania przestrzenne rozwoju zabudowy rolniczej są następujące:

W zakresie zabudowy zagrodowej i produkcyjnej:

1. wysoki lokalnie stopień zagęszczenia, który w powiązaniu z niewielką szerokością działek może stwarzać utrudnienia przy lokalizacji funkcji towarowych,
2. tendencje do chaotycznego przekształcania się w zabudowę wielofunkcyjną, które mogą narastać w miarę polaryzacji rynkowej gospodarstw i wywoływać kolizje przestrzenne, np. między zabudową mieszkaniową i usługową a towarową zabudową rolniczą,
3. niska funkcjonalność siedlisk związana z niewielkimi gabarytami działek budowlanych i zbyt dużą odległością do pól,
4. niedobór uzbrojenia w infrastrukturę techniczną stwarzający m. innymi ograniczenie poprawy stanu sanitarnego.

W zakresie usług rolniczych i przetwórstwa rolno-spożywczego:

1. Głównym zagrożeniem jest regres dawnego systemu obsługi i nie wytworzenie się w to miejsce struktur rynkowych zdolnych zintegrować środowisko wiejskie wokół zagadnień produkcji i zbytu artykułów rolniczych. Dotyczy to zwłaszcza takich usług jak:
 - hurt, marketing, doradztwo finansowe i gospodarcze,
 - usługi zorganizowane na zasadzie „agrobiznesu” to jest powiązania finansowego wszystkich ogniw „łańcucha żywnościowego”,
 - produkcja zintegrowana z przetwórstwem,
 - usługi na rzecz grup producenckich jak np. przechowalnictwo, konfekcjonowanie i standaryzacja artykułów żywnościowych itp.
2. Ograniczenia stwarza niski standard istniejących placówek usługowych, mała zdolność inwestycyjna podmiotów działających w tym sektorze rolnictwa oraz słabe powiązania z rynkami zewnętrznymi.

3. Rolnictwo gminy posiada charakter surowcowy, co nie sprzyja stabilizacji produkcji.

3.6. Ukierunkowanie i rejonizacja produkcji rolniczej

Na obszarze gminy przeważa tradycyjny wielokierunkowy system produkcji rolniczej którego filarem jest uprawa zbóż i buraków cukrowych oraz chów trzody chlewnej, a następnie bydła mięsnego i mlecznego.

W produkcji roślinnej – kierunkiem wiodącym jest towarowa uprawa zbóż, zwłaszcza pszenicy i żyta oraz ziemniaków i buraków cukrowych. Uzupełniająco uprawia się warzywa gruntowe (Iwaniska, Radwan), truskawki (Radwan, Kujawy) oraz rzepak (Mydłów, Tęcza, Ujazd). Sadownictwo nie odgrywa większej roli gospodarczej

W produkcji zwierzęcej – kierunkiem głównym jest chów trzody chlewnej oraz (w mniejszej skali) bydła ogólnoużytkowego. Kierunkiem uzupełniającym jest owczarstwo (Iwaniska, Krępa).

Jak wynika ze struktury specjalizacji produkcji rolniczej obecna jej rejonizacja jest wypadkową warunków przyrodniczo-glebowych oraz możliwości zbytu poszczególnych artykułów przede wszystkim na rynkach zewnętrznych. Miejscowe lub zlokalizowane w Opatowie przetwórstwo rolno-spożywcze zagospodarowuje bowiem tylko część produkcji towarowej i nie zapewnia dostatecznej stabilizacji odbioru, zwłaszcza zbóż, żywca i warzyw.

Niekorzystnym zjawiskiem jest przy tym duże rozdrobnienie produkcji oraz zróżnicowana jej jakość, co utrudnia sprzedaż po zadawalającej cenie i ogranicza zainteresowanie gminą większych odbiorców hurtowych.

3.7. Uwarunkowania rozwoju funkcji rolniczej wynikające z akcesji Polski do Unii Europejskiej

W najbliższych latach coraz silniej działalność przestrzenną w rolnictwie określać będzie umowa stowarzyszeniowa z Unią Europejską oraz programy pomocowe wspierające modernizację i dostosowanie sektora rolnego do standardów europejskich.

W sektorze tym środki pomocowe wspomagać będą wzrost skali i poprawę jakości produkcji, rozwój infrastruktury rynkowej oraz wprowadzenie postępu rolniczego i nowych technologii, przy czym w warunkach gminy fundusze te mogłyby być ukierunkowane na następujące przedsięwzięcia:

- poprawę struktury obszarowej gospodarstw (obejmującą zwiększenie obrotu ziemią, scalenia i wymiany gruntów oraz zagospodarowanie nieruchomości rolnych AWRSP),

- modernizację gospodarstw rolniczych (kredytowanie inwestycji służących poprawie jakości produkcji i warunków higienicznych, usługi doradcze i finansowe),
- wzmocnienie pozycji rolników na rynku żywnościowym (wsparcie grup producenckich, informacja rynkowa, promocja i marketing artykułów rolnych, odbudowa spółdzielczości wiejskiej),
- wdrażanie postępu biologicznego.

Równolegle w ramach programów pomocowych dofinansowywane mogą być inwestycje służące poprawie warunków życia i pracy ludności wiejskiej oraz wdrażania rozwoju zrównoważonego jak między innymi:

- rozwój infrastruktury technicznej i społecznej z preferencją dla inwestycji proekologicznych i służących poprawie stanu oświaty,
- tworzeniu pozarolniczych miejsc pracy oraz przyciągnięciu kapitału inwestycyjnego,
- wprowadzanie proekologicznych metod produkcji,
- ochrona i promocja folkloru oraz twórczości ludowej.

4. LEŚNICTWO

4.1. Struktura przestrzenna i organizacyjno – własnościowa lasów

Lasy w gminie Iwaniska zajmują wg danych geodezyjnych z 2002 r 1943 ha, co stanowi 18,5% powierzchni ogólnej. Lesistość gminy jest niższa od średniej w województwie i można ją uznać za niewystarczającą zarówno w odniesieniu do warunków glebowych jak i potrzeby ochrony cennych zasobów środowiska przyrodniczego, zwłaszcza gleb i wód. Dotychczasowy przyrost powierzchni lasów jest także zbyt niski w odniesieniu do potrzeb zalesieniowych, które w szybkim tempie narastają zwłaszcza wśród prywatnych właścicieli gruntów.

Pod względem przestrzennym funkcja leśna skupia się w zachodniej i centralnej części gminy na terenach największych wzniesień oraz słabych gleb, nie przydatnych na cele rolnicze. W dużym stopniu bezleśne pozostają natomiast obszary gleb lessowych we wschodniej części gminy.

Struktura własnościowa lasów jest następująca:

- Lasy Skarbu Państwa – 1129 ha (58,5 % pow. leśnej),
- w tym lasy PGL Staszów – 1112 ha (98,5 % pow. lasów SP)
- lasy osób fizycznych – 809 ha (41,6 % pow. leśnej)

ZMIANA NR 2 STUDIUM:

W granicach obrębu Jastrzębska Wola zasady gospodarki leśnej w lasach

państwowych określa Plan Urządzenia Lasów dla Nadleśnictwa Łagów, zatwierdzony decyzją Ministra Środowiska znak DLOPiK-L-lp-611-2/08 z dnia 16.01.2008 r.

W pozostałych lasach zasady te określają uproszczone plany urządzenia, opracowane na okresy 10-cio letnie dla poszczególnych wsi. W przypadku braku tych planów wiążąca jest decyzja Starosty Powiatu Opatowskiego.

4.2. Wnioski wynikające z analizy walorów i zagrożeń środowiska leśnego

1. Podstawową funkcją lasów w gminie Iwaniska jest funkcja gospodarcza. Nie mniej istnieje potrzeba dalszego zwiększenia funkcji ochronnych a także roli obszarów leśnych w lokalnym systemie ochrony środowiska.
2. Lasy ochronne (glebochronne i uszkodzone przez przemysł), zajmują łącznie ca 36,4 % powierzchni lasów państwowych i zostały określone na mapach „Studium...” w skali 1:10 000 w oparciu o materiały z „Planu urządzenia lasów...” udostępnione przez Nadleśnictwo Staszów.
3. Uwzględniając wszystkie szkodliwe czynniki w tym również szkody ze strony owadów i grzybów stan sanitarny lasów można uznać za dostateczny (z wyjątkiem drzewostanów uszkodzonych przez przemysł).
4. Duży udział siedlisk o korzystnym z punktu widzenia rekreacji topoklimacie, oraz drzewostanów w średnich i starszych grupach wiekowych sprawia, że większość obszarów LP generalnie nadaje się do celów turystyczno – rekreacyjnych i może stanowić istotny element promocji gminy.
5. Największym ograniczeniem intensyfikacji wykorzystania turystycznego obszarów leśnych jest niedobór małej infrastruktury turystycznej i komunalnej oraz brak w sąsiedztwie retencji wodnej.

4.3. Możliwości intensyfikacji zalesień

Potrzeby zalesieniowe gminy Iwaniska określa gminny program zwiększenia lesistości do roku 2020, w którym przewiduje się zalesienie następującego areалу gruntów (w ha):

Grunty do zalesienia do 2020 r.	W tym ujęte w obowiązującym m.p.o.z.p.	Grunty do zalesienia w 2002 r.	Realizacja zalesień 1996 – 1999
830 ha	150 ha	25 ha	–

Dane z „Programu Ochrony Środowiska ... woj. świętokrzyskiego – 2001 r.”

Na obecnym etapie opracowania „Studium gminnego” potencjalną granicę rolno – leśną wyznaczają tereny do zalesienia określone w obowiązującym,

miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz obszary gleb nie podlegających ochronie prawnej, które nie nadają się na inne cele pozarolnicze.

Zgłoszone do „Studium...” wnioski odnośnie zalesień dotyczyły kilkunastu obszarów w południowej i zachodniej części gminy i po drobnych korektach granic tych obszarów (wynikających z wymogu ochrony dobrych gleb lub potencjalnego rozwoju zabudowy) zostały szeroko uwzględnione.

5. LUDNOŚĆ

Stan ludności w gminie Iwaniska wg danych uzyskanych w Urzędzie Gminy. Stan na dzień 15.05.2002 wynosił 7482 mieszkańców.

Liczba ludności gminy na przestrzeni lat 1997 do 2002 wg danych uzyskanych w Urzędzie Gminy kształtowała się następująco:

Rok	Ogółem	Ludność	
		Mężczyźni	Kobiety
1997	7587	3851	3736
1998	7616	3875	3741
1999	7579	3864	3715
2000	7529	3832	3697
2001	7509	3833	3676
2001 stan na 15.05.	7482	3814	3668

Z powyższych danych obserwuje się systematyczne nieznaczne zmniejszenie się liczby ludności na przestrzeni badanych lat o około 1,03 %.

Liczba mieszkańców w poszczególnych sołectwach gminy Iwaniska wg danych uzyskanych w Urzędzie Gminy – stan na 15.05.2002 przedstawia się następująco:

L.p.	Miejscowość	Ilość mieszkańców
1	2	3
1	Boduszów	153
2	Borków	139
3	Dziewiątle	173
4	Garbowice	155
5	Gryzikamień	111
6	Iwaniska	1330
7	Jastrzębska Wola	289
8	Kamieniec	247

9	Kopiec	64
10	Krępa	287
11	Kujawy	322
12	Łopatno	277
13	Marianów	244
14	Mydlów	408
15	Nowa Łagowica	58
16	Przepiórow	281
17	Radwan	250
18	Skolankowska Wola	229
19	Stara Łagowica	156
20	Stobiec	381
21	Tęcza	397
22	Toporów	158
23	Ujazd	523
24	Wojnowice	211
25	Wygielzów	132
26	Wzory	380
27	Zaldów	127
Ogółem		7482

Liczba mieszkańców gminy Iwaniska stanowi 0,56% ogólnej liczby mieszkańców województwa świętokrzyskiego (wg stanu na koniec 1999 r.)

Przeciętna gęstość zaludnienia gminy (1999 r.) wynosiła 71,2 mieszkańców na 1 km² i jest większa niż przeciętna gęstość zaludnienia województwa świętokrzyskiego która wynosiła w 1999 r. 66,9 mieszkańców na 1 km².

Z porównania struktury ludności gminy do struktury ludności województwa świętokrzyskiego wynika, że w gminie Iwaniska występuje przewaga ludności w wieku poprodukcyjnym i przedprodukcyjnym oraz mniejszy udział ludności w wieku produkcyjnym, co przyczynia się do mniejszej skali aktywności zawodowej i jest przyczyną postępującego procesu starzenia się ludności gminy.

Struktura ludności gminy Iwaniska na tle województwa świętokrzyskiego na koniec 1999 r. przedstawiała się następująco:

Wyszczególnienie	Ludność w wieku		
	przedprodukcyjnym 0–18 lat	produkcyjnym M (19–65 l) K (19–60 l)	poprodukcyjnym M (> 65 l) K (> 60 l)

	osób			osób			osób		
			%			%			%
Gmina Iwaniska	M	1115	14,7	M	2328	30,7	M	421	5,5
	K	1082	14,3	K	1747	23,1	K	886	11,7
	Ogółem	2197	29,0	Ogółem	4075	53,8	Ogółem	1307	17,2
Średnie dla wsi woj. Świętokrzyskiego	M	168244	12,7	M	410545	31,0	M	70156	5,3
	K	160951	12,2	K	368753	27,9	K	144098	10,9
	Ogółem	329195	24,9	Ogółem	779298	58,9	Ogółem	214258	16,2

Ruch naturalny i migracyjny w gminie Iwaniska w porównaniu z danymi liczbowymi województwa świętokrzyskiego (na koniec 1999 r.) przedstawia się następująco (dane wg rocznika statystycznego):

Wyszczególnienie	Liczba urodzeń		Liczba zgonów		Przyrost naturalny	
	osób	osób/1000 mieszkańców	osób	osób/1000 mieszkańców	osób	osób/1000 mieszkańców
Gmina Iwaniska	90	11,8	96	12,6	-6	-0,8
Wsie woj. Świętokrzys.	5586	10,8	6378	12,3	-792	-1,5

Z powyższego zestawienia wynika, że gmina Iwaniska jest gminą o nieznacznym lecz systematycznym spadku liczby mieszkańców, o czym świadczy minusowy przyrost naturalny. Korzystnym natomiast zjawiskiem jest większa niż średnia województwa świętokrzyskiego liczba urodzeń. Sald migracji, podobnie jak w województwie jest ujemne i wynosi $-5,4/1000$ ludności ($-1,2/1000$ ludności w województwie). W gminie notuje się przewagę liczby mężczyzn nad liczbą kobiet – na 100 mężczyzn przypada 96,7 kobiet.

6. MIESZKALNICTWO

Na obszarze gminy Iwaniska nie występuje w żadnym sołectwie jednorodna zabudowa o funkcji jednorodzinnej. W każdym sołectwie natomiast występuje zabudowa zagrodowa jako podstawowy sposób zabudowy oraz zabudowa mieszkalna jednorodzinna jako zabudowa uzupełniająca przemieszana z zabudową zagrodową.

Największa koncentracja zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej występuje w sołectwie Iwaniska. Na łączną ilość budynków mieszkalnych (na koniec 1999 r.) wynoszącą ogółem 1965 budynków mieszkalnych w budownictwie mieszkalnym

jednorodzinny było około 170 budynków, a w budownictwie zagrodowym było 1795 budynków.

Procentowy udział budynków o funkcji jednorodzinnej w stosunku do ogólnej liczby budynków wynosił około 9,5 %.

Na obszarze gminy Iwaniska występują budynki mieszkalne wielorodzinne zlokalizowane w następujących miejscowościach:

Iwaniska

- Dom nauczyciela – 4 mieszkania - zamieszkuje 12 osób (2 kondygnacje),
- Lecznica weterynaryjna – 4 mieszkania – zamieszkuje 8 osób (2 kondygnacje),
- Spółdzielnia Mieszkaniowa Opatów – 4 mieszkania – zamieszkuje 12 osób (2 kondygnacje).

Mydlów

- Budynek Szkoły Podstawowej – 3 mieszkania – zamieszkuje 9 osób.

Wygietzów

- Budynek Szkoły Podstawowej – 2 mieszkania – zamieszkuje 4 osób.

Łącznie na obszarze gminy istnieje 5 budynków wielorodzinnych o 17 mieszkaniach zamieszkałych przez 65 osób (średnio 3,8 osób/1 mieszkanie). Według stanu na koniec 1999 roku (Rocznik Statystyczny 2000 r.) stan zasobów mieszkaniowych na terenie gminy Iwaniska wynosił: 2143 mieszkań o 6198 izbach o łącznej powierzchni 129236 m².

Według danych statystycznych na koniec 1999 r. obejmujących standard zamieszkiwania na terenie gminy Iwaniska w odniesieniu do średniej województwa świętokrzyskiego przedstawia się następująco:

- przeciętna liczba izb w mieszkaniu 2,89 jest mniejsza niż średnia w woj. świętokrzyskim wynosząca 3,29,
- przeciętna liczba osób na jedno mieszkanie 3,49 jest minimalnie mniejsza niż w województwie 3,55 osób/1 mieszkanie,
- przeciętna liczba osób na 1 izbę – 1,21 jest większa tj. mniej korzystna niż średnia w województwie wynosząca 1,09 osób/1 izbę,
- przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wynosi 60,3 m² – jest mniejsza niż średnia w województwie która wynosi 63,9 m²/1 mieszkanie,
- przeciętna powierzchnia użytkowa na 1 osobę wynosi 17,3 – jest minimalnie mniejsza niż średnia w województwie która wynosi 17,8 m²/1 osobę.

Z powyższych danych wynika, że standard zamieszkania mieszkańców gminy jest minimalnie niższy niż przeciętny standard zamieszkiwania w województwie świętokrzyskim.

Stan techniczny siedlisk rodzinnych w gminie Iwaniska można ocenić jako dobry co wynika z poniższego zestawienia opracowanego na podstawie inwentaryzacji urbanistycznej ogólnej wykonanej przez Biuro Planowania Przestrzennego Związku Międzygminnego w Kielcach w roku 2002.

– stan techniczny dobry (w tym stany nowe)	653	siedlisk	33,3 % ogólnej liczby siedlisk
– stan techniczny średni	592	siedlisk	30,1 % ogólnej liczby siedlisk
– stan techniczny zły	720	siedlisk	36,6 % ogólnej liczby siedlisk
Razem	1965	siedlisk	100,0 % ogólnej liczby siedlisk

Złe stany techniczne siedlisk przekraczające 40% istniejącej zabudowy występują w następujących sołectwach: Nowa Łagowica – 92%, Wojnowice – 72%, Dziewiątło – 68%, Wygiełzów – 50%, Stobiec – 44%, Radwan – 43%, Łopatno – 42%.

Dobre (w tym nowe) stany techniczne siedlisk przekraczające 40% istniejącej zabudowy występują w następujących sołectwach: Iwaniska – 61%, Garbowice – 60%, Przepiórów – 59%, Boduszów – 42%, Stara Łagowica – 41%.

Liczba wydanych pozwoleń na budowę obiektów mieszkalnych, inwentarskich, gospodarczych i innych (ruch budowlany) w latach 1997 – 2001 przedstawiała się w sposób następujący:

Rok	Liczba wydanych pozwoleń na budowę ogółem
1997	34
1998	46
1999	20
2000	24
2001	24
Razem	148

W latach 1997 – 2001 wydano łącznie 148 pozwoleń na budowę różnego rodzaju obiektów. Najwięcej pozwoleń na budowę wydano w tym okresie dla budynków mieszkalnych – 78 obiektów tj. ok. 53% ogólnej liczby pozwoleń, dla budynków inwentarskich i gospodarczych – 67 obiektów tj. ok. 45% ogólnej liczby pozwoleń i dla innych obiektów (stacje paliw – 3 obiekty tj. ok. 2% ogólnej liczby pozwoleń).

Najwięcej pozwoleń na budowę różnego rodzaju obiektów wydano w analizowanym okresie w następującej kolejności sołectw:

- Iwaniska – 33 obiekty,
- Ujazd – 16 obiektów,
- Wzory – 16 obiektów,

- Radwan – 12 obiektów,
- Krępa – 8 obiektów,
- Tęcza – 8 obiektów,

Najmniejszą liczbę pozwoleń na budowę różnego rodzaju obiektów wydano w tym czasie:

- po 1 pozwoleniu w sołectwach: Boduszów, Dziewiątle, Kopiec, Kujawy, Nowa Łagowica, Wygieźłów i Zaldów,
- po 2 pozwolenia w sołectwach: Borków, Garbowice, Jastrzębska Wola, Stara Łagowica, Toporów.

Wykazany mały ruch budowlany na obszarze gminy przyczynia się do ogólnego obniżenia stanu technicznego istniejącego zainwestowania.

Powyższa analiza, biorąc pod uwagę całokształt zagadnień związanych z mieszkalnictwem wykazuje, że w gminie Iwaniska istnieją na ogół dobre warunki zamieszkiwania mieszkańców gminy.

7. INFRASTRUKTURA EKONOMICZNA

7.1. Sytuacja rolnictwa

Wiodącą funkcją gminy Iwaniska jest rolnictwo. Według danych z P.S.R. z 1996 r. około 70,2% ludności wiejskiej w wieku powyżej 15 lat pracowało wyłącznie w swoim gospodarstwie rolniczym. Gmina zalicza się do obszarów województwa świętokrzyskiego posiadających korzystne warunki przyrodnicze, które gwarantują rozwój funkcji rolniczej.

Wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej dla gminy wynosi 71,4 pkt (dla woj. 70,4 pkt). Istotnym warunkiem przyrodniczo-glebowym jest m.in. niski poziom zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi i siarką siarczanową, który zapewnia możliwość rozwoju produkcji ekologicznej bez ograniczeń na większości terenów rolniczych. Powierzchnia użytków rolnych wynosi 8132 ha co stanowi 77,4% pow. ogólnej gminy. Agroklimat gminy można uznać za sprzyjający rolnictwu.

Głównym dysponentem ziemi jest sektor gospodarstw indywidualnych który użytkuje około 91,0 % terenów rolnych. Liczba gospodarstw rolnych (dane z U.G.) wynosi ogółem 1664. Średni areal gospodarstwa indywidualnego wynosi 5,2 ha użytków rolnych. Zatrudnienie w rolnictwie w gminie – 42 osoby/100 ha (dla woj. świętokrzyskiego 38,3 osoby/100 ha użytków rolnych). Najwięcej występuje gospodarstw o indywidualnych o powierzchni 5-10 ha co stanowi 38,7% ogółu gospodarstw.

Duże opłacalne gospodarstwo – powyżej 15 ha – jest w gminie tylko 1 – co stanowi 0,2 ogółu gospodarstw w gminie (średnia woj. 1,2%).

Poza tym dla gminy charakterystyczny jest:

- wysoki udział użytków zielonych, z których około 35% stanowią słabej jakości pastwiska,
- znaczny udział gleb położonych na stokach powyżej 6 – 18,5%,
- duży areał gleb o niewłaściwych stosunkach wodnych (zbyt suchych, lub nadmiernie uwilgotnionych),
- niewielka powierzchnia przeciętnej działki (1,1 ha) oraz duża odległość od siedliska – ok. 1,9 ha,
- niski poziom kwalifikacji właścicieli gospodarstw (zaledwie 11,6% właścicieli posiada wykształcenie średnie lub wyższe),
- niewielkie zainteresowanie rolników do integracji w grupy producenckie.

Na obszarze gminy przeważa tradycyjny wielokierunkowy system produkcji rolniczej – uprawa zbóż i buraków cukrowych oraz chów trzody chlewnej i bydła mięsnego i mlecznego.

Rolnictwo posiada charakter surowcowy, co nie sprzyja stabilności produkcji, a przetwórstwo rolno – spożywcze jest słabo rozwinięte – 1 młyn, masarnia i piekarnia w Iwaniskach.

7.2. Struktura zatrudnienia

Według stanu na maj 2002 gminę Iwaniska zamieszkiwało 7482 mieszkańców w tym 3668 kobiet. W rolnictwie indywidualnym zatrudnionych było 3607 osób, co stanowiło 88% ogólnej liczby mieszkańców gminy w wieku produkcyjnym (dane ze spisu rolnego 1996 r.). Na 100 użytków rolnych zatrudnionych było średnio 42 osoby.

Według stanu na 30 września 1999 (wg rocznika statystycznego 2000) w gospodarce narodowej (wg EKD) zatrudnionych było ogółem 445 osób. W poszczególnych sektorach gospodarki narodowej liczba zatrudnionych osób przedstawiała się następująco:

- | | |
|------------------------------------------|---------------------------------------|
| – w rolnictwie, leśnictwie i łowiectwie | 12 - % ludności w wieku produkcyjnym |
| – w przemyśle | 62 - % ludności w wieku produkcyjnym |
| – w budownictwie | 15 - % ludności w wieku produkcyjnym |
| – w handlu i naprawach mechan. | 84 - % ludności w wieku produkcyjnym |
| – w transporcie, składowaniu i łączności | 15 - % ludności w wieku produkcyjnym |
| – w edukacji | 125 - % ludności w wieku produkcyjnym |
| – w ochronie zdrowia i opiece socjalnej | 27 - % ludności w wieku produkcyjnym |

Razem 340 - % ludności w wieku produkcyjnym

Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą wynosi ok. 295 osób co stanowi ok. 7,3% ogółu ludności w wieku produkcyjnym.

7.4. Struktura bezrobocia

Według stanu na 31.XII.1999 r. w gminie Iwaniska zarejestrowanych było 798 bezrobotnych tj. % ogółu ludności w wieku produkcyjnym, a z tej liczby 616 osób nie posiada prawa do zasiłku.

Najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby w wieku produkcyjnym (18-44 lat). Jest to sytuacja zbliżona do spotykanej w gminach wiejskich oraz w województwie świętokrzyskim.

7.4. Dochody i wydatki gminy za rok 2001

Dochody budżetowe ogółem wynosiły 8.914.669 zł.

Na budżet gminy złożyły się:

- podstawowe dochody podatkowe	
od jednostek indywidualnych i od ludności	1.371.657 zł
- dotacje celowe z budżetu państwa	1.441.783 zł
- subwencja ogólna	5.422.490 zł
- pozostałe inne dochody gminy	678.740 zł

Wydatki budżetowe gminy ogółem wynosiły 9.250.456 zł

Na wydatki budżetowe złożyły się:

- wydatki bieżące (administracja publiczna, służba zdrowia, oświata i wychowanie, kultura	
bezpieczeństwo publiczne i inne	8.216.177 zł
- wydatki majątkowe (inwestycje)	1.034.279 zł

Nakłady inwestycyjne:

- wodociągi wiejskie	166.524 zł
- kanalizacja sołectwa Iwaniska	40.640 zł
- rozbudowa remizy OSP Iwaniska,	
budowa remizy OSP Przepiórów +	
zakup samochodu bojowego OSP	49.069 zł
- komputeryzacja Urzędu Gminy,	

7.5. Standard życia mieszkańców gminy na tle województwa

Obecnie gmina Iwaniska jest w ok. 46% zwodociągowana. Wodociągi publiczne zaopatrują w wodę 12 sołectw – zamieszkałych przez ok. 4170 osób. Szansę na zwodociągowanie w najbliższym czasie ma sołectwo Wojnowice, które posiada projekt budowlany wodociągu. Powyższe dane świadczą o średnim zaopatrzeniu mieszkańców gminy w wodę pitną.

Gmina nie posiada zorganizowanej sieci kanalizacyjnej. Na obszarze gminy działa jedna oczyszczalnia ścieków w pobliżu sołectwa Iwaniska (wieś Tęcza) nad rzeką Koprzywianką. Przyjmuje ona ścieki z miejscowości Iwaniska oraz dowożone ścieki z obszaru gminy. Do omawianej kanalizacji przyłączoną są 208 budynków, a łączna długość sieci kanalizacyjnej wynosi 14,9 km.

Na terenie gminy nie istnieje kanalizacja deszczowa oraz nie ma projektu budowlanego dla jej realizacji.

Gmina Iwaniska nie jest zgazyfikowana, a mieszkańcy korzystają z gazu płynnego propan – butan. Jedynie sołectwo Iwaniska i Planta posiadają projekty gazyfikacji. Brak jest koncepcji zgazyfikowania obszaru gminy.

Obecny system zasilania gminy w energię elektryczną jest wystarczający dla potrzeb odbiorców, lecz nie daje możliwości zwiększenia dostawy energii i nie gwarantuje pewności zasilania.

Obecnie telefonizacja przewodowa obejmuje 15 sołectw tj. 55% całej gminy. Według stanu na koniec 1999 r. liczba abonentów telefonicznych wynosiła 334, co stanowiło ok. 16% gospodarstw domowych. Braki w telefonii przewodowej niweluje telefonia komórkowa.

Gmina Iwaniska nie posiada zbiorczej kotłowni zaopatrującej w energię ciepłą większy obszar gminy. Jedynie obiekty użyteczności publicznej korzystają z własnych, głównie węglowych kotłowni.

ZMIANA NR 2 STUDIUM:

Odpady z obszaru gminy usuwane są na międzygminne wysypisko odpadów w Janczycach w gminie Baćkowice. Składowisko odpadów w Jastrzębskiej Woli zostało zamknięte w 2005 r.; rekultywacja została zakończona w 2008 r.

7.5. Aktywność ekonomiczna mieszkańców gminy

Systematycznie na przestrzeni 3 lat (1999 – 2002) na obszarze gminy Iwaniska wzrasta stosunek wielkości sektora prywatnego nad publicznym. Sektor prywatny wzrósł z 88,7% w 1999 r. do 94,6% w 2002 r. Jest to wartość równa średniej dla województwa świętokrzyskiego.

Największy procent spośród wszystkich podmiotów na obszarze gminy Iwaniska stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i stanowią 94,6 % (średnia województwa świętokrzyskiego wynosi 96,3%).

W okresie od 1999 do 2002 r. nieznacznie wzrosła ilość własności komunalnej a natomiast znacznie obniżyła się ilość podmiotów własności państwowej z 5,4% w 1999 r. do w 2002 r.

W gminie Iwaniska nie występują podmioty gospodarcze będące własnością zagraniczną.

Ilość jednostek działalności gospodarczej osób fizycznych – występujących na obszarze gminy (stan na maj 2002 r.) przedstawia się następująco:

- usługi budowlane – 95 jednostek
- działalność handlowa (handel stały i obwoźny) – 83 jednostki
- usługi transportowe – 47 jednostek
- działalność usługowo-produkcyjna – 14 jednostek
- działalność gastronomiczna – 1 jednostka
- młynarstwo – 1 jednostka
- pozostałe – 8 jednostek

Razem na obszarze gminy działa 249 jednostek, co stanowi ok. 1,5% jednostek działających na obszarze województwa świętokrzyskiego.

Na obszarze gminy nie występują większe obiekty przemysłowe. Istniejące zakłady pracy są jednostkami niewielkimi i zatrudniają niewiele pracowników. Najważniejsze z nich to:

- Zakład Produkcji Okien i Drzwi z PCW „ORWIBUD” w Iwaniskach
- Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe „FORIS” w Iwaniskach
- Stolarska wraz z magazynem w Iwaniskach
- Piekarnia w Iwaniskach
- Młyn gospodarczy w Iwaniskach
- Autozłom-kasacja w Iwaniskach
- Zakład Kamieniarski w Iwaniskach
- Tartak w Jastrzębskiej Woli
- Hodowla bydła i świń w Mydłowie
- Firma „MAJ” – Stacja paliw + hurtownia w Przepiórowie
- Stacja Paliw „GLINAR” w Tęczy
- Spółdzielnia Inwalidów w Skolankowskiej Woli

- Kopalnia Dolomitu S.A. w Sandomierzu – kopalnia „Piskrzyn” w Wojnowicach
- Usługi wodno-kanalizacyjne w Marianowie
- Przedsiębiorstwo Produkcji Betonów – „PREFABET” Stalowa Wola w Tęczy.

Na obszarze gminy istnieją następujące obiekty składowo-magazynowe:

- magazyn materiałów budowlanych w Iwaniskach
- magazyny b. bazy GS SCh w Iwaniskach (nieczynne)
- Plac targowy w Iwaniskach
- Skład buraków cukrowych w Iwaniskach
- Skład buraków cukrowych w Przepiórowie
- Skład materiałów budowlanych, opału i nawozów sztucznych w Tęczy.

7.7. Szanse rozwoju gminy

1. Wysoka przydatność rolnicza gleb, która umożliwia dostosowanie profilu produkcji polowej do zmieniających się potrzeb rynku.
2. Korzystne warunki przyrodniczo-glebowe zapewniają możliwość rozwoju rolniczej produkcji ekologicznej.
3. Duża aktywność ekonomiczna mieszkańców gminy w zakresie usług i rzemiosła zapewnia zatrudnienie w zawodach pozarolniczych.
4. Korzystne położenie gminy pod względem komunikacji kołowej. Istnieją znaczne rezerwy przepustowości na istniejących drogach wojewódzkich i powiatowych.
5. Powiązanie Iwanisk z sąsiednimi ośrodkami powiatowymi i gminnymi jak i całego obszaru gminy z przyległymi obszarami jest korzystne – zabezpiecza potrzeby mieszkańców gminy.
6. Istniejący unikalny zespół zabytkowy – zamek „Krzyżtopór” w Ujeździe stwarza wysoce korzystne warunki do zagospodarowania turystycznego. Poza tym korzystne warunki przestrzenne gminy stwarzają doskonałe warunki do rozwoju agroturystyki, szczególnie w rejonie istniejących znacznych kompleksów leśnych oraz w pobliżu postulowanych lokalizacji zbiorników wodnych „Zaldów”, „Kabza” i „Krępa-Tęcza”.
7. Dogodne położenie gminy w pobliżu rynków zbytu (Lublin, Rzeszów) oraz giełdy rolniczej w Sandomierzu.

7.8. Bariery rozwoju gminy

1. Niska średnia powierzchnia gospodarstwa rolniczego (ok. 5,2 ha) oraz b. mała ilość gospodarstw powyżej 15,0 ha ogranicza możliwość rozwoju wysokotowarowej produkcji rolniczej.
2. Brak rozwiniętego przetwórstwa rolno-spożywczego, co w gminie, w której główną funkcją jest rolnictwo nie przynosi spodziewanych zysków, gdyż nie przetworzone płody rolne są bardzo tanie.
3. Starzenie się ludności.
4. Zwodociągowanie gminy w 46%; brak zorganizowanej sieci kanalizacji sanitarnej oraz brak sieci gazowej i niedostateczna telefonizacja gminy – powodują obniżenie standardu życia mieszkańców gminy.
5. Istniejąca sieć elektroenergetyczna nie daje możliwości zwiększenia dostawy energii i nie gwarantuje pewności zasilania – co znacznie utrudnia rozwój przedsiębiorczości na terenie gminy.
6. Niski stan techniczny nawierzchni dróg gminnych oraz niektórych odcinków dróg wojewódzkich i powiatowych.
7. Gęstość sieci dróg publicznych jest niewystarczająca.

8. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

8.1. Oświata i wychowanie

Przedszkola

Na obszarze gminy Iwaniska nie istnieją żadne samodzielne placówki wychowania przedszkolnego. Funkcję tą spełniają oddziały „0” przy każdej Szkole Podstawowej.

Szkolnictwo podstawowe (stan na rok szkolny 2001/2002)

Na obszarze gminy Iwaniska istnieją następujące Szkoły Podstawowe:

1. Szkoła Podstawowa w Iwaniskach

Liczba oddziałów 12 + „0” – liczba uczniów 297 + 33. Liczba nauczycieli 19 + 3 + 8 osób obsługi. Budynek murowany, stan średni, brak sali gimnastycznej. Istnieje małe boisko sportowe nieurządzone. W budynku szkoły znajduje się biblioteka szkolna i świetlica z dożywianiem. Obwód szkolny: Iwaniska, Kamienna Góra, Podlesie, Podzaldów, Planta, Tęcza, Sobiekurów, Wojnowice, Wzory, Zaldów, Zielonka, Stobiec.

2. Szkoła Podstawowa w Ujeździe

Liczba oddziałów 6 + „0”. Liczba uczniów 118 + 18. Liczba nauczycieli 9 + 1 + 2 osoby obsługi. Budynek murowany, stan techniczny dobry. Brak sanitariatów. W budynku jest mała sala gimnastyczna. Szkoła posiada małe boisko przyszkolne

nieurządzone. W budynku znajduje się biblioteka szkolna. Obwód szkolny: Ujazd, Haliszka, Kopiec, Toporów, Kujawy, Radwan.

3. Szkoła Podstawowa w Przepiórowie

Liczba oddziałów 5 + „0”. Liczba uczniów 64 + 8. Liczba nauczycieli 8 + 1 + 1 osoba obsługi. Budynek murowany – obiekt zabytkowy z 1 poł. XIX w. zlokalizowany na terenie parku podworskiego (krajobrazowego) obiekt wpisany do rejestru zabytków woj. tarnobrzskiego nr rej. 304/A z 1986 r. Budynek nie posiada sali gimnastycznej. Istnieje duże boisko sportowe – nieurządzone. W budynku szkoły istnieje biblioteka szkolna. Obwód szkolny: Przepiórów, Kamieniec, Garbowice.

4. Zespół Szkół w Mydłowie (Szkoła Podstawowa + Gimnazjum)

Liczba oddziałów 6 + „0”. Liczba uczniów 109 + 5. Liczba nauczycieli 15 + 1 + 3 osoby obsługi. Budynek murowany, stan techniczny dobry. W budynku szkoły jest sala gimnastyczna oraz biblioteka i świetlica z dożywianiem. Istnieje duże boisko sportowe nieurządzone. Obwód szkolny: Mydłów, Borków, Przepiórów, Mydłowiec, Krępa, Boduszów, Kaczyce (gm. Lipnik).

5. Szkoła Podstawowa w Wygietzowie

Liczba oddziałów 6 + „0”. Liczba uczniów 98 + 13. Liczba nauczycieli 9 + 1 + 2 osoby obsługi. Budynek murowany, stan bardzo dobry. W budynku szkoły istnieje dobrze urządzona sala gimnastyczna oraz biblioteka szkolna. Obwód szkolny: Wygietzów, Dziewiątle, Marianów, Łopatno, Gryzikamień, Gorzków.

6. Szkoła Podstawowa w Jastrzębskiej Woli

Liczba oddziałów 6 + „0”. Liczba uczniów 86 + 11. Liczba nauczycieli 8 + 1 + 1 osoba obsługi. Budynek drewniany (bez sanitariatów) stan techniczny średni. Brak sali gimnastycznej. Istnieje biblioteka szkolna oraz boisko sportowe nieurządzone. Obwód szkolny: Jastrzębska Wola, Skolankowska Wola, Stara Łagowica, Nowa Łagowica.

Szkolnictwo gimnazjalne

Na obszarze gminy istnieją następujące obiekty gimnazjalne:

1. Gimnazjum w Iwaniskach

Liczba oddziałów 13. Liczba uczniów 288. Liczba nauczycieli 23 + 4 osoby obsługi. Budynek murowany nowy. Brak sali gimnastycznej i boiska sportowego. W budynku istnieje biblioteka szkolna. Obwód szkolny: Iwaniska, Kamienna Góra, Zielonka, Zaldów, Podzaldów, Wojnowice, Sobiekurów, Tęcza, Wzory, Kujawy, Ujazd, Haliszka, Radwan, Toporów, Podlesie, Planta, Stara Łagowica, Nowa Łagowica, Jastrzębska Wola, Skolankowska Wola, Łopatno, Gryzikamień, Stobiec, Marianów, Kopiec, Dziewiątle i Wygietzów.

2. Zespół Szkół w Mydłowie – Gimnazjum

Liczba oddziałów 3. Liczba uczniów 64. Liczba nauczycieli 1 + 3 osoby obsługi. Pomieszczenia gimnazjum znajdują się w budynku Szkoły Podstawowej. Obwód szkolny: Mydłów, Kaczyce, Borków, Przepiórów, Mydłowiec, Krępa i Boduszów.

Szkolnictwo średnie

Na obszarze gminy nie istnieje żadnego typu szkoła średnia. Młodzież gminy Iwaniska korzysta z usług szkół średnich w miejscowościach:

- Opatów – Liceum Ogólnokształcące,
Zespół Szkół Zawodowych.
- Sandomierz – Licea Ogólnokształcące
Zespół Szkół Budownictwa,
Zespół Szkół Ekonomicznych,
Zespół Szkół Rolniczych,
Zespół Szkół Spożywczych.
- Staszów – Liceum Ogólnokształcące,
Zespół Szkół Ekonomicznych,
Zespół Szkół Średnich.
- Klimontów – Liceum Ogólnokształcące,
Zespół Szkół Zawodowych.

Istniejące szkoły podstawowe oraz gimnazja w pełni zabezpieczają potrzeby ludności gminy. Obiekty szkolne wymagają uzupełnień w zakresie sal gimnastycznych przy szkołach podstawowych w następujących miejscowościach: Iwaniska, Przepiórów, Jastrzębska Wola. Poza tym istnieje pilna potrzeba właściwego urządzenia sportowych boisk przyszkolnych przy wszystkich obiektach szkolnych.

8.2. Ochrona zdrowia

Podstawową publiczną funkcję ochrony zdrowia na obszarze gminy Iwaniska spełnia Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Iwaniskach ul. Opatowska 27, posiadający trzy gabinety lekarskie, w których zatrudnionych jest 3 lekarzy 7 pielęgniarek i 1 położna. Teren obiektu jest własnością Spółki nad Wspólnotą Majątkową w Iwaniskach, budynek jest własnością Skarbu Państwa. Apteka znajduje się w w/w obiekcie Z.O.Z.

W zakresie lecznictwa zamkniętego mieszkańców gminy obsługują szpitale i przychodnie w Opatowie, Sandomierzu oraz w Kielcach i Staszowie.

Omawiane wyżej placówki służby zdrowia na terenie Iwanisk i poza obszarem gminy w sposób zadowalający zabezpieczają potrzeby mieszkańców gminy w zakresie ochrony zdrowia.

8.3. Kultura

Podstawową sieć placówek kultury na obszarze gminy Iwaniska tworzą:

- Gminny Ośrodek Kultury w Iwaniskach,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Iwaniskach.

1. Gminny Ośrodek Kultury w Iwaniskach

Siedziba GOK mieści się w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Iwaniskach. Zatrudniona jedna osoba. GOK prowadzi zajęcia nauki gry na instrumentach dętych, klawiszowych i strunowych. GOK posiada orkiestrę dętą oraz Kapelę Ludową.

GOK jest organizatorem następujących imprez okazjonalnych i programowych:

- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy,
- Przedstawienia „Jasełka” pt. „Narodziła się nam nadzieja i miłość”,
- Koncert kolęd w wykonaniu chóru dziecięcego i orkiestry dętej,
- Otwarty Turniej Tenisa Stołowego,
- Udział Kapeli Ludowej w Koncercie Kapel i Śpiewaków Ludowych w Brodach Iłżeckich,
- Udział miejscowego chóru w festiwalu piosenki religijnej „Razem śpiewajmy Panu”,
- Koncert Kapeli Ludowej w międzynarodowych buskich spotkaniach z folklorem,
- Udział i współorganizacja turnieju rycerskiego w ruinach zamku „Krzyżtopór” w Ujeździe,
- Organizacja Dnia Dziecka – gry i zabawy zespołowe,
- Organizacja coroczna „Dni Iwanisk” z udziałem własnych i zawodowych zespołów artystycznych,
- Ogólnopolski plener malarski z udziałem amatorów i profesjonalistów z całej Polski na ruinach zamku w Ujeździe,
- Konkursy miejscowe i zamiejscowe zespołów muzycznych i recytatorskich,
- Uroczystość patriotyczno-religijna z okazji rocznicy odzyskania niepodległości.

Na obszarze gminy istnieją następujące obiekty sakralne:

- Iwaniska – kościół parafialny p.w. św. Katarzyny Aleksandryjskiej – obiekt zabytkowy (1900 – 1905 r.),
- Mydlów – kościół parafialny p.w. Wniebowzięcia Matki Boskiej (obiekt nowy).

2. Gminna Biblioteka Publiczna

Lokal Gminnej Biblioteki Publicznej mieści się w parterze budynku przy Rynku w Iwaniskach. Zatrudnione są 2 osoby. Biblioteka zajmuje m² powierzchni użytkowej. Gminna Biblioteka posiada 1 filię w sołectwie

- Wielkość księgozbioru – 27445 woluminów (stan na 06.2002 r.),
- Ilość czytelników – 973 osoby,
- Ilość wypożyczeń na 1 mieszkańca gminy – 2 książki w ciągu roku,
- Ilość książek na 1000 mieszkańców gminy – 3659 egzemplarzy.

Oprócz podstawowej działalności Gminna Biblioteka Publiczna współpracuje ze szkolnymi bibliotekami oraz GOK.

8.4. Turystyka, rekreacja i sport

Na tle woj. świętokrzyskiego obszar gminy Iwaniska nie wyróżnia się obecnie szczególnymi walorami turystyczno-wypoczynkowymi. Natomiast gmina posiada wysoce korzystne warunki do zagospodarowania turystycznego wykorzystując miejscowe wartości kulturowe zabytkowych ruin zamku „Krzyżtopór” w Ujeździe.

W planie zagospodarowania przestrzennego woj. świętokrzyskiego cała gmina została uznana za obszar o korzystnych warunkach przestrzennych do rozwoju agroturystyki. Czyste środowisko oraz znaczne kompleksy lasów, ciekawe obszary przyrodnicze, duża atrakcyjność krajobrazowa obszaru o bardzo zróżnicowanym ukształtowaniu terenu, liczne wspaniałe punkty widokowe, bogata sieć hydrograficzna dająca możliwość realizacji kilku zbiorników wodnych („Zaldów”, „Kabza” i „Krępa-Tęcza”) stwarzają korzystne warunki do rozwoju funkcji turystyczno-wypoczynkowej oraz do rozwoju agroturystyki.

Obecnie na terenie gminy istnieją już i funkcjonują obiekty agroturystyczne w sołectwach: Haliszka, Stobiec i Wojnowice.

Dodatkową atrakcją podnoszącą walory turystyczne gminy jest przebiegający przez obszar gminy szlak cystersów (fragment Pętli Kieleckiej Małopolskiego Szlaku Cystersów – Jędrzejów – Koprzywnica – Wąchock – Sulejów) oraz fragment pieszego szlaku czerwonego Gołoszyce – most na Wiśle (granica województwa) – Annopol – Bidaczów Stary, przebiegający przez sołectwa Planta i Ujazd.

Na obszarze gminy nie występują obiekty noclegowe dla potrzeb turystyki, jak również urządzenia i tereny rekreacyjne.

Na terenie miejscowości Iwaniska istnieje gminne boisko sportowe na wydzielonym terenie o powierzchni 1,80 ha. Boisko to obecnie nie jest w pełni urządzone – posiada jednak warunki terenowe na realizację gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji w ramach posiadanego terenu. Poza tym przy każdej szkole podstawowej na terenie gminy istnieją boiska sportowe nie urządzone.

8.5. Usługi inne

Najbardziej licznym i popularnym obiektem usługowym na obszarze gminy są strażnice przeciwpożarowe OSP, które istnieją w następujących sołectwach: Iwaniska, Łopatno, Kamieniec, Ujazd, Boduszów, Stobiec, Radwan.

Strażnice przeciwpożarowe oprócz podstawowych funkcji gaśniczych spełniają również funkcję świetlic wiejskich oraz lokali umożliwiających organizację spotkań oraz imprez okazjonalnych.

Miejscowość gminna Iwaniska z racji swojej funkcji administracyjnej i gospodarczej koncentruje liczne niezbędne (nie wymienione w innych rozdziałach tekstu „Studium...”) usługi w zakresie obsługi ludności i rolnictwa zapewniając dobre warunki dla funkcjonowania życia mieszkańców gminy. Są to następujące obiekty usługowe:

- Urząd Gminy i Rada Gminy,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Urząd Pocztowy,
- Policja – Zespół Prewencji w Iwaniskach Komendy Powiatowej w Opatowie,
- Gminny Zespół Ekonomiczny – administracja szkół,
- Bank Spółdzielczy,
- Usługi weterynaryjne,
- Polskie Stronnictwo Ludowe – Zarząd Gminy,
- Dworzec PKS,
- Wieża telefonii komórkowej.

Poza tym na obszarze gminy istnieją następujące inne obiekty usługowe:

- Leśniczówka Nadleśnictwo Staszów – w Marianowie,
- Poczta w Mydlowie,
- Stacja Paliw w Przepiórowie i w Tęczy,
- Skup żywca w Przepiórowie,
- Spółdzielnia Inwalidów w Opatowie – Zakład w Skolankowskiej Woli.

9. KOMUNIKACJA

9.1. Komunikacja drogowa

9.1.1. Analiza powiązań zewnętrznych

Gmina Iwaniska położona jest w pobliżu węzła komunikacyjnego znaczenia międzyregionalnego zlokalizowanego w Opatowie i powiązana z nim drogą wojewódzką nr 757 a część wschodnia gminy również drogami powiatowymi. Przez węzeł ten gmina łączy się z odległymi celami ruchu:

- drogą krajową nr 9 będącą jednocześnie drogą międzynarodową E-371 Radom – Opatów – Rzeszów (Bukareszt). z Warszawą i północnymi obszarami Polski,
- drogą krajową nr 74 Sulejów – Kielce – Kraśnik z Lublinem
- drogą krajową nr 9 oraz drogą krajową nr 77 Lipnik – Sandomierz – z południowo-wschodnimi obszarami kraju.

Powiązania z Rzeszowem odbywają się z pominięciem węzła opatowskiego drogą wojewódzką nr 758 Iwaniska – Klimontów i dalej drogą nr 9.

Poprzez węzeł drogowy znaczenia regionalnego w Staszowie gmina łączy się z drogą wojewódzką nr 757 z Krakowem, a drogą nr 765 Jędrzejów – Staszów – Osiek ze Śląskiem. Połączenia z ośrodkiem wojewódzkim – Kielcami i zachodem odbywają się poprzez drogę powiatową nr 42136 Iwaniska – Baćkowice i drogę krajową nr 74.

Połączenie z najbliższymi ośrodkami powiatowymi (Opatowem i Staszowem) odbywają się drogą wojewódzką nr 757.

Połączenia te prowadzone są trasami o odpowiednich dla ruchu lokalnego parametrach, wymagającymi w najbliższym czasie, poza przebiegami przez miasta, tylko niewielkich modernizacji.

Najdogodniejsze połączenia z sąsiednimi ośrodkami gminnymi odbywają się następującymi drogami publicznymi:

- wojewódzką nr 757 z Opatowem i Bogorią, oraz poprzez drogę krajową nr 9 z Lipnikiem,
- wojewódzką nr 757 z Klimontowem,
- powiatową nr 42136 Baćkowice – Baranówek – Iwaniska z Baćkowicami oraz poprzez drogę krajową nr 74 z Łagowem,
- powiatową nr 42128 granica województwa – Pipała – Iwaniska z Rakowem.

Powiązania zewnętrzne ilustruje załączona mapa w skali 1 : 500000

Analiza powiązań siecią drogową i indywidualnymi środkami komunikacji (głównie samochodami osobowymi), przedstawiona na załączonym rysunku w skali 1 : 500000 wykazała, że Iwaniska w obszarze objętym 30-to minutowym dojazdem obejmuje teren 16-tu gmin położonych na obszarze 5-ciu powiatów: opatowskiego,

ostrowieckiego, sandomierskiego, staszowskiego i kieleckiego.

W najdogodniejszej sytuacji są gminy położone w odległości mierzonej 15-to minutowym dojazdem (Opatów, Bogoria). Najdalej położone gminy w strefie 25-30 - to minutowego dojazdu to:

- Ostrowiec Św. na północy,
- Ożarów i Koprzywnica na wschodzie,
- Rytwiany na południu,
- Raków na zachodzie.

9.1.2. Analiza powiązań na obszarze gminy

Miejscowości położone na obszarze gminy są najlepiej powiązane z ośrodkiem gminnym – Iwaniskami, na ogół siecią dróg wojewódzkich lub powiatowych o nawierzchniach bitumicznych. Tylko sołectwa Stara Łagowica, Nowa Łagowica, Kopiec położone są przy drogach gminnych o nawierzchni ulepszonej bądź utwardzonej i powiązane są z Iwaniskami przez nie i przez drogi powiatowe.

Wyżej wymienione powiązania dotyczą przeważającej części zabudowy położonej bezpośrednio przy drogach o nawierzchni twardej. Znaczna część zabudowy w sołectwach Garbowice, Jastrzębska Wola, Kamieniec, Krępa, Kopiec, Nowa Łagowica, Wojnowice, Wzory zlokalizowana jest w rozproszeniu przy drogach dojazdowych do pól o nawierzchni gruntowej lub gruntowej ulepszonej kamieniem.

Koncentryczny układ dróg w gminie powoduje że powiązania poszczególnych sołectw z ośrodkiem gminnym są prostoliniowe.

Wszystkie sołectwa (za wyjątkiem Nowej Łagowicy i Garbowic) położone są w 15-to minutowej strefie dojazdu samochodem osobowym do centrum administracyjno-usługowego gminy (w warunkach optymalnych – poza godzinami szczytu). Sołectwa: Zaldów, Gryzikamień, Ujazd, Stobiec, Tęcza, Wzory, Marianów, Wygielzów znajdują się w strefie 5-cio minutowej, 11 sołectw położonych jest w strefie 6-10 –cio minutowej, a jedynie sołectwa Jastrzębska Wola, Przepiórów, Stara Łagowica, Borków, Mydlów w strefie 11-15 –to minutowej.

Przy dojeździe środkami komunikacji publicznej sytuacja jest również korzystna, lecz tylko dla sołectw posiadających połączenie z Iwaniskami. Większość sołectw zlokalizowana jest w strefie 15-to minutowej dojazdu do Iwanisk. W strefie 30 – to minutowej położone są sołectwa Stara Łagowica, Borków, Przepiórów, Kamieniec, a strefie 2 – kilometrowego dojazdu do przystanku autobusowego położone są sołectwa Toporów, Garbowice, Nowa Łagowica oraz rozproszona zabudowa w większości sołectw.

Bezpośrednie powiązania poszczególnych sołectw ze sobą są na ogół zapewnione drogami o twardej nawierzchni. Najniekorzystniejszymi powiązaniami

charakteryzują się relacje pomiędzy sołectwami: Toporów – Boduszów, Łopatno – Radwan, Dziewiątle – Stara Łagowica, Skolankowska Wola, Toporów – Tęcza, Radwan – Kujawy.

9.1.3. Charakterystyka układu drogowego gminy

Podstawowy układ drogowy gminy scharakteryzowano w analizie powiązań zewnętrznych. Droga wojewódzka nr 757 przebiega w układzie z północnego – wschodu na zachód na długości 8,8 km. Droga posiada koronę o szerokości 10,0 m, jezdnię o szerokości 6,0 m. Droga ta na odcinku całej gminy, za wyjątkiem odcinka zabudowanego w Iwaniskach ma stosunkowo prosty przebieg i jest w minimalnym stopniu obudowana. Aktualne parametry techniczne odpowiadają kategorii drogi wymaganej dla drogi wojewódzkiej.

Droga wojewódzka nr 758 Iwaniska – Klimontów – Koprzywnica przebiega od drogi nr 757 na południowy – wschód na długości 7,0 km. Droga posiada koronę o szerokości 9,0 m, jezdnię o szerokości 5,5 – 6,0 m. Droga ta na odcinku całej gminy ma prosty przebieg, a zabudowa bezpośrednio przy drodze występuje jedynie w Iwaniskach i na krótkim odcinku w Ujeździe.

Sieć dróg powiatowych jest niejednorodna. Obok dróg spełniających kryteria tej kategorii występują odcinki tras mających znaczenie lokalne. Ważne znaczenie mają drogi powiatowe:

- nr 42128 granica gminy – Pipała – Iwaniska, która łączy ośrodki gminne Iwaniska i Raków oraz stanowi alternatywne powiązanie z Łagowem,
- nr 42136 Baćkowice – Baranówek – Iwaniska łącząca ośrodki gminne i stanowiąca najdogodniejsze powiązanie z Łagowem i Kielcami,
- nr 42140 Iwaniska – Mydłów – Włostów stanowiąca alternatywne powiązanie z Opatowem i Lipnikiem.

Pozostałe 11 odcinków dróg powiatowych ma aktualnie znaczenie lokalne łącząc poszczególne sołectwa ze sobą lub z podstawową siecią dróg.

Łączna długość dróg powiatowych wynosi – 67,0 km. Jezdnie dróg krajowych posiadają nawierzchnie bitumiczne, a dróg powiatowych na dł. 48,4 km – bitumiczne, 7,6 km – tłuczniowe, 11,7 km – gruntowe.

Uzupełniający układ stanowią drogi gminne występujące w liczbie 42, o łącznej długości 67 km w tym o nawierzchni ulepszonej – 7,0 km, utwardzonej – 8,9 km, i gruntowej – 51,1 km.

Ogólna długość dróg o twardej nawierzchni wynosi na obszarze gminy 90,1 km, w tym o nawierzchni ulepszonej 73,2 km a utwardzonej 16,9 km .

Wskaźnik gęstości dróg twardych wynosi 85,8 km/ 100 km² (średnia dla województwa 90,4 km/100 km²).

Podstawowe parametry dróg tworzących układ komunikacyjny powiązań zewnętrznych i najważniejszych wewnętrznych przedstawia Tabela Nr 4. Klasy techniczne dróg określone zostały na podstawie szerokości jezdni i korony drogi.

Sieć dróg gminnych jest słabo urządzona. Nawierzchnię twardą na całej długości posiada jedynie 14 odcinków. Sieć dróg gminnych z podziałem wg rodzaju nawierzchni przedstawiono na załączonej mapie w skali 1:50000.

Charakterystyczna dla ciągów drogowych gminy jest stosunkowo niska klasa dróg, zwłaszcza części dróg powiatowych (lokalne – 90,8%, dojazdowe – 7,1%), oraz stosunkowo duży udział dróg o nawierzchni ulepszonej (72%) oraz braki w odwodnieniu, zwłaszcza na drogach gminnych.

9.1.4. Ocena warunków ruchu istniejącego

Podstawą do oceny warunków ruchu były wyniki generalnych pomiarów ruchu prowadzonych cyklicznie na drogach publicznych przez Generalną Dyрекcję Dróg Publicznych i od 2000 r przez Powiatowy Zarząd Dróg w Jędrzejowie.

Wyniki pomiarów wyrażone średniorocznym ruchem dobowym (ŚDR) podane zostały w tabeli poniżej:

Lp.	Nr drogi	Nazwa odcinka drogi	ŚDR	Pojazdy samochodowe						
				Motocykle	Sam. osobowe, mikrobusy	Lekkie samochody ciężarowe	Sam. ciężarowe bez przyczep	Sam. cięż. z przyczepami	Autobusy	Ciągniki roln.
1	757	Opatów - Iwaniska	2420	7	1886	102	99	232	85	29
2	757	Iwaniska - Bogoria	1485	28	988	156	111	64	67	42
3	758	Iwaniska - Klimontów	1196	16	868	84	63	23	41	102
4	42128	Dr 42127 – dr. Iwaniska	341	26	222	33	4	0	15	41
5	42133	Haliszka - Radwan	312	19	178	26	19	30	15	26
6	42140	Iwaniska - Boduszów	352	4	211	41	37	15	22	22
7	42142	Mydłów - Przepiórów	974	77	307	238	113	44	36	158

Wielkość ruchu występująca na pomierzonych odcinkach dróg jest stosunkowo niewielka. Drogi te posiadają wystarczającą przepustowość i nie wymagają znaczącej przebudowy w najbliższych latach.

Zgodnie z niżej zamieszczoną prognozą ruchu również i w okresie najbliższych 20 lat przepustowość dróg na obszarze gminy będzie wystarczająca.

Prognoza:

Lp.	Nr drogi	Nazwa odcinka drogi	ŚDR (poj. rzecz). w roku:				
			2000	2005	2010	2015	2020
1	757	Opatów - Iwaniska	2420	2874	3480	4074	4700
2	757	Iwaniska - Bogoria	1485	1764	2136	2500	2884
3	758	Iwaniska - Klimontów	1196	1420	1720	2013	2323
4	42128	Dr.42127 - dr. Iwaniska	341	405	490	574	662
5	42133	Halszka - Radwan	312	371	449	525	606
6	42140	Iwaniska - Boduszów	352	418	506	593	684
7	42142	Mydlów - Przepiórów	974	1157	1401	1640	1892

Obecny układ tras drogowych nie stwarza większych problemów ruchowych.

Drogi powiatowe, posiadające znaczenie ponadlokalne, wymagają poszerzenia jezdni do co najmniej 5,5 m i ich wzmocnienia, poszerzenia koron dróg do 8,0 m oraz korekt łuków poziomych do wartości normatywnych. Pozostałe drogi powiatowe i gminne, spełniające funkcje obsługi obszaru gminy i drugorzędnych powiązań na jej obrzeżach, wymagają na ogół doprowadzenia do jednolitych parametrów dróg lokalnych lub dojazdowych oraz budowy i modernizacji nawierzchni jezdni. Powinny być pod zarządem gminy a wybrane pod zarządem powiatu.

9.2. Układ kolejowy

Przez teren gminy Iwaniska nie przebiegają linie kolejowe. Najbliżej położoną (22 km) stacją kolejową jest Staszów, zlokalizowany na linii kolejowej normalnotorowej, jednotorowej, zelektryfikowanej (Kielce) Włoszczowice – Chmielnik – Staszów – Chmielów (woj. podkarpackie). Stacja dostępna jest z obszaru gminy droga wojewódzka nr 757. Stacja obsługuje jedynie ruch towarowy.

9.3. Komunikacja zbiorowa

Obszar gminy obsługiwany jest masową komunikacją pasażerską przez Przedsiębiorstwo Państwowej Komunikacji Samochodowej z Ostrowca Św. oraz placówkę terenową w Opatowie. Iwaniska posiadają bezpośrednie połączenie autobusami pośpieszными z Katowicami (4 połączenia), Ostrowcem Św. (9), Lublinem (2), Krakowem (2), Kielcami (1) oraz ośrodkami powiatowymi – Opatowem (15) i Staszowem (11).

W połączeniach wewnętrznych najkorzystniejsze połączenia z Iwaniskami mają sołectwa położone przy drodze wojewódzkiej nr 757 Tęcza (część – 31), Kamienna Góra (21), Gryzikamień (21), przy drodze wojewódzkiej nr 758 oraz drogach powiatowych nr 42140 i nr 42128 (10 – 18). Pozostałe sołectwa za wyjątkiem Toporowa i Kopca posiadają od 2 do 6 połączeń. Te ostatnie sołectwa

aktualnie nie są bezpośrednio obsługiwane komunikacją autobusową.

Ilość połączeń w ostatnich latach ustabilizowała się i z uwagi na małą opłacalność przewozów pasażerskich oraz rosnącą motoryzację indywidualną nie będzie się powiększać.

Przystanki autobusowe są skromnie wyposażone za wyjątkiem przystanków zlokalizowanych przy drogach wojewódzkich.

9.4. Stan i zaplecze motoryzacji

Według danych uzyskanych z zasobu Wojewódzkiego Banku Danych w Kielcach na koniec I kwartału 2000 r pojazdów samochodowych było 1391, a samochodów osobowych 1200 co daje wskaźniki 185 poj. sam/1000 mieszkańców i 160 sam.os./1000 m. Są to wskaźniki mniejsze od średnich dla powiatu opatowskiego (260, 187) i woj. świętokrzyskiego (285, 211).

Na obszarze gminy praktycznie brak zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wykonujących usługi z zakresu obsługi motoryzacji. Wyjątkiem są stacje paliw położone; przy drodze wojewódzkiej nr 757 w Tęczy dystrybuującej 5 rodzajów paliw i Przepiórowie sprzedająca 2 rodzaje paliw (Pb95,ON).

Większe obiekty zaplecza motoryzacji znajdują się w pobliskim Opatowie i oraz Staszowie i Ostrowcu Św.

Brak większych parkingów ogólnodostępnych. Niewielkie powierzchnie parkingowe znajdują się przy kościołach, cmentarzach i przy Urzędzie Gminy.

9.5. Ogólna ocena układu komunikacyjnego (uwarunkowania rozwoju)

Podstawowy układ drogowy gminy ma charakter koncentryczny w stosunku do ośrodka gminnego, co skraca maksymalnie trasy przejazdu do usług.

Główne elementy układu – drogi wojewódzkie i wybrane powiatowe są w stosunkowo dobrym stanie technicznym i mają zadawalające do obecnego ruchu parametry techniczne.

Można stwierdzić, że tylko niektóre ciągi dróg powiatowych realizują funkcje przewidziane dla tej kategorii dróg. Na pozostałej sieci dróg powiatowych należy zrealizować twarde nawierzchnie w celu zamknięcia ciągów drogowych.

Drogi gminne w przeważającej części wymagają realizacji jezdni o twardej nawierzchni, a te na których jest utwardzona jezdnia posiadają słabe nawierzchnie, braki w poboczach, odwodnieniu i wymagają generalnego uporządkowania. Gęstość sieci dróg publicznych jest niewystarczająca. W pierwszej kolejności realizacji twardej nawierzchni wymagają drogi łączące bezpośrednio sołectwa ze sobą: Toporów – Boduszów, Łopatno – Radwan, Dziewiątle – Stara Łagowica, Skolankowska Wola, Toporów – Tęcza, Radwan – Kujawy oraz pozostałe drogi

publiczne o nawierzchni gruntowej ulepszonej i gruntowej naturalnej.

Przy wzrastającym ruchu pojazdów mechanicznych coraz bardziej wskazana jest realizacja ciągów pieszych bądź w miarę potrzeb pieszo – rowerowych w pierwszej kolejności wzdłuż istniejących dróg wojewódzkich oraz dróg przewidywanych do przebudowy na drogi główne lub zbiorcze na odcinkach zabudowanych.

Komunikacja pasażerska publicznymi środkami lokomocji jest dostateczna. Miejscowości położone przy trasach łączących siedziby przewoźników (Opatów, Staszów), mają szansę dogodnego i w miarę częstego korzystania z połączeń autobusowych. Pozostałe miejscowości przy zastąpieniu autobusów mikrobusami, bardziej dostosowanych do malejących potoków ruchu, również mogą korzystać z komunikacji publicznej. Będzie ona jednak miała bardziej charakter socjalny, (przewóz młodzieży szkolnej i ludzi w podeszłym wieku) niż komercyjny i musi być dotowana.

10. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

10.1. Gospodarka wodna

Obecnie w gminie Iwaniska wodę z sieci wodociągowej posiada 12 sołectw, a są to: Zaldów, Iwaniska, Tęcza, Ujazd, Radwan, Krępa, Toporów, Boduszów, Mydlów, Borków, Przepiórów, Garbowice i fragment sołectwa Wzory a konkretnie Kamienna Góra. Miejscowości te obsługiwane są przez wodociąg – „Mydlowiec”. Sieć wodociągową posiada 45,5% powierzchni całej gminy. Projekt budowlany na wykonanie wodociągu posiada jedynie sołectwo Wojnowice. Pozostałe sołectwa w najbliższym czasie nie będą wodociągowane. Większość sołectw jest przewidywana do docelowego zwodociągowania, ale koncepcją tą nie są objęte sołectwa Wygieźłów, Stobiec i Nowa Łagowica. Sołectwa obecnie posiadające sieć wodociągową jak i projekt tej sieci zostały pokazane na załączonym rysunku.

Wszystkie zwodociągowane miejscowości korzystają z jednego ujęcia wody położonego tuż za granicą gminy, na terenie kopalni wapieni „Wymysłów”. Na korzystanie z tej studni Zarząd Gminy Iwaniska podpisał w dniu 18.03.1999 r. stosowną umowę z Zarządem Miasta i Gminy Opatów i Kopalnią Dolomitów S.A. w Sandomierzu.

Ujęcie składa się z jednej studni wierconej o udokumentowanych zasobach wynoszących $Q_e = 112,0 \text{ m}^3/\text{h}$, przy $S_e = 23,0 \text{ m}$, zatwierdzonych decyzją Wojewody Tarnobrzieskiego znak: OŚ.III-7530/17/97WZ z dnia 18.02.1997 r. Dane tej studni jak i pozostałych wykonanych w gminie lub dla jej potrzeb zestawiono w Tabeli Nr 5. Studnia ta ma w niej numer 7.

Istnieje też możliwość awaryjnego ujmowania wody ze studni w Mydlowcu położonej na terenie byłego PGR. Studnia ta była ujęciową do dnia 16.05.2001 r., kiedy to Starosta Opatowski w decyzji znak: R.Oś.I-6223-2-6/2001/ak cofnął

pozwolenie na ujmowanie z niej wody na skutek nienaturalnego jej smaku, przypominającego związku ropopochodne. Wznowienie ujmowania z niej wód możliwe jest po uzyskaniu pozytywnej opinii Inspektora Sanitarnego. Studnia ta ma nr 3 w Tabeli Nr 5 i posiada zasoby eksploatacyjne $Q_e = 18 \text{ m}^3/\text{h}$ przy $S_e = 44,0 \text{ m}$ zatwierdzone decyzją Wojewody Tarnobrzeskiego znak: OS.III-7530/23/96/WZ z dnia 22.05.1996 r.

Woda po wydobyciu jest tłoczona do Stacji Uzdatniania Wody w Mydłowcu, gdzie następuje polepszenie jej jakości. Uzdatnianie polega na dozowaniu koagulanta w postaci siarczanu glinu lub siarczanu żelazowego mającego na celu usunięcie dużej mętności wody. Następnie woda zostaje napowietrzona, przefiltrowana na filtrach ciśnieniowych i po dezynfekcji przez chloratory jest gromadzona w zbiorniku wyrównawczym o pojemności $V = 300 \text{ m}^3$. Woda ze zbiornika tłoczona jest do sieci za pomocą pomp II stopnia. Docelowo planuje się wybudowanie drugiego takiego samego zbiornika wyrównawczego oraz zwiększenie ilości pomp podających wodę do sieci. Planuje się też budowę drugiej studni ujęciowej na terenie S.U.W.

Dla ujęcia opracowano tylko strefę ochrony bezpośredniej w kształcie prostokąta o wymiarach $16,0 \times 23,0 \text{ m}$. Jest ona ogrodzona i zatwierdzona Decyzją Starosty Opatowskiego znak: R.Oś.I- 6223-2-6/2001/ak z dnia 16.05.2001 r. Decyzja wyznaczenia tylko strefy bezpośredniej wynika z opinii uprawnionych geologów inż. E. Florcka i mgr A. Trojana z której wynika, że ze względu na potencjalny czas migracji zanieczyszczeń większy niż 25 lat, nie ma potrzeby wyznaczania stref ochronnych pośredniej wewnętrznej i zewnętrznej.

Ujęcie posiada pozwolenie wodnoprawne wydane przez Starostę Opatowskiego w dniu 29.05.2002 r. znak: R.Oś.I-6223-1-4/2002/ak. Decyzja ta zawiera zgodę na pobór wody z ujęcia dla potrzeb 23 sołectw w ilości: $Q_{\max d} = 1778 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\max h} = 81 \text{ m}^3/\text{d}$, oraz na odprowadzenie oczyszczonych wód popłucznych pochodzących ze Stacji Uzdatniania Wody w Mydłowcu w ilości $Q_{\max d} = 35,9 \text{ m}^3/\text{d}$, pod warunkiem nie przekraczania następujących maksymalnych stężeń zanieczyszczeń: zawiesina ogólna – $50 \text{ mg}/\text{dm}^3$, żelazo ogólne – $10 \text{ mg Fe}/\text{dm}^3$.

Przez teren gminy przebiega obecnie niewykorzystywany rurociąg magistralny o średnicy 315 mm, za pomocą którego gmina czerpała wodę z ujęcia w Kobylanach. W przypadku awarii własnych ujęć wody pobór ten można by wznowić. Sieć wodociągowa w gminie ma średnice od 315 do 90 mm. Jej łączna długość bez przyłączy wynosi w chwili obecnej 74,5 km i podłączone jest do niej 775 budynków.

Potrzeby wodne poszczególnych sołectw zestawiono w Tabeli Nr 6. Pokazane są w niej zarówno zapotrzebowania obecne na wodę jak i perspektywiczne za 20 lat. Obecne zużycia są dużo niższe niż te wynikające z norm i powstają na skutek korzystania z własnych studni kopanych, oszczędzania wody i nie podłączenia wszystkich gospodarstw w sołectwach do wodociągu. Jest też wyraźna różnica w poborze wody w miejscowości skanalizowanej i nie skanalizowanej. I tak

w Iwaniskach pobór wody sięga 56% zapotrzebowania normowego, a w pozostałych sołectwach jest dużo niższy. W Ujeździe wynosi 32 % zapotrzebowania normowego, w Zaldowie 23%, w Borkowie, Przepiórowie i Garbowicach nie przekracza 18%, a najniższe są w Toporowie i Mydłowie – poniżej 10 % zapotrzebowania normowego. Pobory wody wzrosną też po zgazyfikowaniu gminy.

Przy obecnych niskich poborach i małej liczbie zwodociągowanych sołectw obecne rezerwy wody sięgają aż 2 500 m³/d. Oczywiście wielość ta ulegnie zmniejszeniu w najbliższych latach.

10.2. Mała retencja wodna

Obecnie na terenie gminy Iwaniska brak większych zbiorników retencyjnych. Funkcję tę pełnią jedynie zbiorniki przeciwpożarowe, sadzawki i oczka wodne

Stawy te nie zaspokajają potrzeb retencyjnych w gminie i aby zmienić ten stan, powstał „Program budowy zbiorników retencyjnych. Gmina Iwaniska”. Proponuje się w nim wykonanie trzech zbiorników: „Krępa – Tęcza”, „Zaldów” i „Kabza” Ich charakterystykę przedstawiono w Tabeli Nr 7. Wszystkie te zbiorniki znalazły się też w „Programie ochrony środowiska ...” opracowanym przez Zarząd Województwa Świętokrzyskiego. Zgodnie z nim zbiorniki te są przewidziane do realizacji do roku 2015.

Zbiornik „Krępa – Tęcza” będzie największy. Utworzy zalew o powierzchni 24,00 ha na granicy sołectw: Toporów, Ujazd, Tęcza, Krępa i Boduszów. Zostanie utworzony w długiej i wąskiej dolinie Koprzywianki opartej o wysokie brzegi.

Drugi co do wielkości będzie zbiornik „Zaldów”. Będzie on miał powierzchnię 7,50 ha i powstanie na cieku Wrona u zbiegu granic Zaldowa i Iwanisk. Zbiornik utworzy zaporę ziemną usypana w jego najniższym punkcie, ze stałym przelewem wody.

Najmniejszy jest zbiornik „Kabza”. Będzie on miał powierzchnię 5,50 ha. Powstanie jako zbiornik boczny wybudowany w dolinie rzeki Koprzywianki na terenie sołectwa Ujazd. Zostanie on prawie w całości obwałowany i podzielony zaporą na dwa mniejsze zbiorniki.

Powstanie zbiorników retencyjnych jest niezwykle ważne dla gminy. Zbiorniki takie regulują stany wód w rzece, zatrzymując je w czasie maksymalnych przepływów po deszczach nawalnych i roztopach, zapobiegając tym samym powodzi. Jednocześnie łagodzą objawy suszy, stopniowo oddając wodę do odcinka rzeki poniżej zapory, a tym samym wyrównując najniższe stany wody w rzece.

Zbiorniki wodne przyczyniają się też do złagodzenia mikroklimatu w okolicy i do poprawy stosunków wodnych w glebach terenów przyległych. Dodatkowo, zbiorniki mogą pełnić funkcje rekreacyjne, a napływ turystów spowoduje ożywienie gospodarcze w gminie.

10.3. Gospodarka ściekowa

Obecnie w gminie działa jedna oczyszczalnia ścieków wybudowana nieopodal Iwanisk, na prawym brzegu rzeki Koprzywianki. Przyjmuje ona ścieki za pomocą sieci kanalizacyjnej z miejscowości Iwaniska oraz dowożone wozami asenizacyjnymi z obszaru gminy. Sieć kanalizacyjna ma średnice \varnothing 200 i \varnothing 300 mm i działa w systemie grawitacyjnym. Do kanalizacji przyłączonych jest 208 budynków a łączna długość sieci sanitarnej bez przyłączy wynosi 14,9 km. Są plany dołączenia do tej kanalizacji Ujazdu, jednak ze względu na konieczność budowy przepompowni plany te są odsunięte w czasie. Obecna gospodarka ściekowa gminy została przedstawiona na załączonym rysunku.

Oczyszczalnia zlokalizowana jest na ogrodzonej działce o powierzchni 0,5 ha stykającej się z rzeką Koprzywianką. Przyjmuje ona ścieki bytowo-gospodarcze mieszkańców, ścieki technologiczne z pobliskich małych zakładów i ścieki dowożone.

Została ona zaprojektowana na przyjęcie następujących ilości ścieków:

$$Q_{\text{śr. d.}} = 380,0 \text{ m}^3/\text{d}, \quad Q_{\text{max d.}} = 450,0 \text{ m}^3/\text{d}, \quad Q_{\text{max h}} = 35,0 \text{ m}^3/\text{h},$$

Obecnie przyjmuje nieco mniej ścieków. W 2001 r. średnio przyjęto na dobę 247,0 m³/d, a od początku 2002 r. do marca 2002 przyjęto średnio: $Q_{\text{śr. d.}} = 318,6 \text{ m}^3/\text{d}$, $Q_{\text{max d.}} = 382,3 \text{ m}^3/\text{d}$. Oczyszczalnia jest typu mechaniczno – biologicznego z podwyższoną redukcją związków biogennych tj. azotu i fosforu. Składa się z następujących obiektów i urządzeń:

- piaskownik szczelinowy,
- krata ręczna,
- przepompownia ścieków surowych,
- osadnik wstępny,
- komora osadu czynnego niedotleniona (denitryfikacyjna),
- komora osadu czynnego tlenowa (nitryfikacyjna),
- osadnik wtórny,
- przepompownia recyrkulacyjna,
- wydzielona otwarta komora fermentacyjna osadu,
- kanał awaryjnego zrzutu ścieków surowych,
- studzienka pomiarowa,
- stacja dmuchaw,
- poletko do suszenia piasku,
- poletko do suszenia osadu przefermentowanego,

- punkt zlewny nieczystości płynnych,
- składowisko osadu wysuszonego.

Oczyszczanie przebiega w następujący sposób: ze studzienki zbiorczej ścieki są kierowane do piaskownika szczelinowego, gdzie następuje oczyszczenie z zawiesiny mineralnej (głównie piasku). Następnie ścieki pompowane są do osadnika wstępnego, gdzie w procesie sedymentacji zatrzymana zostaje zawiesina organiczna, a w procesie flotacji wyłapane zostaną tłuszcze osiadłe na powierzchni. Oczyszczone mechanicznie ścieki dopływają do części biologicznej, gdzie są oczyszczane w komorach denitryfikacyjnych i nityfikacyjnych, a następnie są kierowane do osadnika wtórnego. W osadniku wtórnym następuje oddzielenie osadu czynnego od oczyszczonych ścieków i jego sedymentacja na dno osadnika. Następnie ścieki podlegają fermentacji w wydzielonej komorze, gdzie łączony jest osad wstępny i wtórny. Osad usuwany jest na poletko osadowe, a oczyszczone ścieki są odprowadzane do rzeki Koprzywianki.

W wyniku powstają następujące produkty odpadowe: piasek, skratki i osad przefermentowany. Piasek składowany jest na poletku ociekowym, skratki są gromadzone w pojemniku i przesypywane wapnem chlorowanym i wywożone okresowo na składowisko odpadów w Jastrzębskiej Woli. Osad przesypywany jest wapnem palonym. Wysuszony był wykorzystywany przy zagospodarowaniu zielenią terenu wokół oczyszczalni lub wywożony na gminne wysypisko. Po badaniach może osad być zagospodarowany rolniczo.

Oczyszczalnia posiada pozwolenie wodnoprawne ważne wydane przez Starostę Opatowskiego w dniu 29.05.2002 r. znak: R.Oś.I-6223-1-4/2002/ak. Decyzja ta zawiera zgodę na odprowadzenie do rzeki Koprzywianki w km 51 + 500 prawego brzegu ścieków oczyszczonych pochodzących z oczyszczalni w Iwaniskach. Dopuszcza się odprowadzenie następujących ilości ścieków:

$$Q_{\text{śr. d.}} = 320,0 \text{ m}^3/\text{d}, \quad Q_{\text{max d.}} = 400,0 \text{ m}^3/\text{d}, \quad Q_{\text{max h}} = 31,7 \text{ m}^3/\text{h},$$

Odprowadzane ścieki nie mogą przekroczyć następujących stężeń:

$$\text{BZT}_5 - 30 \text{ mg O}_2/\text{dm}^3$$

$$\text{Zawiesina ogólna} - 50 \text{ mg}/\text{dm}^3$$

$$\text{Azot ogólny} - 30 \text{ mg N}/\text{dm}^3$$

$$\text{Fosfor ogólny} - 5 \text{ mg P}/\text{dm}^3$$

$$\text{Azot amonowy} - 6 \text{ mg N}_{\text{NH}_4}/\text{dm}^3$$

Odprowadzane ścieki nie mogą powodować w wodach odbiornika:

- zmian w naturalnej, charakterystycznej dla nich biocenozie,
- zmian w naturalnej mętności, barwy, zapachu,
- formowania się osadów i piany,

Ścieki nie mogą zawierać:

- odpadów oraz zanieczyszczeń pływających,
- DDT, PCB, PCT,
- chorobotwórczych drobnoustrojów pochodzących z obiektów, w których leczeni są chorzy na choroby zakaźne

Zgodnie z badaniami prowadzonymi przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Tarnobrzegu i Laboratorium WIOŚ Kielce ścieki odprowadzane przez oczyszczalnię są bardzo dobrze oczyszczone pod względem redukcji zawiesiny ogólnej, pod względem usuwania związków organicznych wyniki są zmienne ale z reguły nie przekraczają wartości dopuszczalnej, niezadowolające są natomiast efekty usuwania związków azotu, czasem występują też przekroczenia w odprowadzaniu dopuszczalnych ilości fosforu.

Oczyszczalnia ścieków posiada orientacyjną 300 m strefę ochrony sanitarnej. Nie została ona jednak udokumentowana odpowiednimi badaniami.

Ze względu na małą przepustowość oczyszczalni nie będzie można skanalizować obszaru całej gminy tylko w oparciu o nią i należy wybudować nowe oczyszczalnie.

10.4. Kanalizacja deszczowa

Na terenie gminy Iwaniska nie ma kanalizacji deszczowej ani podczyszczalni ścieków opadowych. Wody deszczowe odprowadzane są systemem rowów przydrożnych. W najbliższym czasie nie planuje się budować systemu kanalizacji deszczowej.

10.5. Gazyfikacja

Obecnie teren gminy nie jest zgazyfikowany i mieszkańcy korzystają z gazu butlowego propan – butan. W okresie docelowym planuje się doprowadzić do większych miejscowości gminnych gaz sieciowy średnioprężny. Nie jest natomiast przewidywana budowa na terenie gminy gazociągów wysokoprężnych i stacji redukcyjno–pomiarowej gazu. Gaz do gminy będzie doprowadzony z odgałęzień rurociągów średnioprężnych z terenu sąsiednich gmin. Najbardziej zaawansowane prace przy gazyfikacji są dla miejscowości Iwaniska i Planta, które posiadają projekt gazyfikacji.

10.6. Ciepłownictwo

Na terenie gminy brak jest dużych ciepłowni obejmujących swoją obsługą znaczne tereny gminy. Nie planuje się też ich budowy. Większe kotłownie posiadają jedynie szkoły i urzędy. Ich zestawienie pokazano poniżej.

Nr	Miejscowość	Rejon obsługi	Rodzaj paliwa
1	Iwaniska	Szkoła	miał
2	Iwaniska	Ośrodek Zdrowia	olej opałowy
3	Iwaniska	Urząd Gminy	węgiel, paliwo stałe
4	Mydlów	Szkoła	olej opałowy
5	Przepiórów	Szkoła	olej opałowy
6	Wola Jastrzębska	Szkoła	olej opałowy
7	Wygiełzów	Szkoła	węgiel, miał
8	Ujazd	Szkoła	węgiel, miał

Domy prywatne i zakłady korzystają z własnych indywidualnych kotłowni z reguły na paliwo stałe. Starsza zabudowa zagrodowa ogrzewa pomieszczenia za pomocą pieców kuchennych.

10.7. Odpady stałe

ZMIANA NR 2 STUDIUM:

Do 2005 roku funkcjonowało gminne wysypisko odpadów komunalnych w Jastrzębskiej Woli, o powierzchni około 0,5 ha.

Wobec utworzenia międzygminnego składowiska odpadów komunalnych w Janczycach w gminie Baćkowice wysypisko w Jastrzębskiej Woli zostało zamknięte i przeznaczone do rekultywacji. Rekultywacja w kierunku zadrzewieniowym została zakończona w 2008 roku, obecnie prowadzony jest monitoring obszaru.

10.8. Telekomunikacja

W chwili obecnej telefonizacja przewodowa gminy Iwaniska obejmuje 15 sołectw, co oznacza wykonanie sieci telefonicznej na 55% powierzchni gminy. Przez teren gminy przebiegają kable światłowodowe, kable teletechniczne oraz magistralne i rozdzielcze kable telefoniczne.

Linia światłowodowa ma za zadanie połączyć centrale abonenckie w sąsiednich gminach i miastach. Iwaniska przecina jedna główna linia światłowodowa biegnąca wzdłuż drogi Opatów – Staszów (obsługująca centralę abonencką w Iwaniskach) oraz jej odgałęzienie do centrali abonenckiej w Mydlowie.

Centrala abonencka (CA) w Iwaniskach znajduje się w środkowej części miejscowości i obsługuje sołectwa: Iwaniska, Marianów, Wygiełzów, Łopatno, Gryzikamień, Radwan, Ujazd oraz z sołectwa Tęcza wsie Planta i Sobiekurów. Planowane jest też dołączenie do tej centrali sołectw: Stobiec, Zaldów, Wzory oraz wsi Tęcza.

Centrala abonencka (CA) w Mydlowie zbudowana jest przy szkole w tej miejscowości. Obsługuje ona sołectwa Krępa, Toporów, Boduszów, Mydlów, Borków, Przepiórów i Garbowice. Obecnie nie planuje się dołączać nowych miejscowości. Zakres obsługi poszczególnych central telefonicznych został przedstawiony na załączonym rysunku.

Obszar całej gminy znajduje się w zasięgu trzech operatorów sieci telefonii komorowej: Idei, Ery GSM i Plus GSM. Na terenie gminy znajdują się trzy wieże tej telefonii. W Wojnowicach jest stacja bazowa firmy Plus GSM, w Wygietzowie – Ery GSM, w pobliżu Haliszki – Idei.

10.9. Elektroenergetyka

Obszar gminy Iwaniska zasilany jest z dwóch stacji transformatorowo – rozdzielczych GPZ 110/15 kV: GPZ Opatów i GPZ Klimontów. Z GPZ-tu Opatów zasilane są rejony sołectw: Boduszów, Borków, północna część Iwanisk, Kamieniec, Krępa, wschodni fragment Kopca, Mydlów, Przepiórów, Stobiec, Tęczza, Wojnowice, Zaldów. Z GPZ-tu Klimontów zasilane są sołectwa: Dziewiątle, południowa część Iwanisk, Jastrzębska Wola, zachodnia część Kopca, Kujawy, wschodni fragment Mydlowa, Nowa i Stara Łagowica, Radwan, Skolankowska Wola, Toporów, Ujazd, Wygietzów, Wzory.

Główne Punkty Zasilające (GPZ) mają za zadanie zredukowanie napięcia w sieci z wysokiego (110 kV) do średniego (15 kV). Liniami średniego napięcia energia jest doprowadzona na teren gminy.

Mieszkańcy bezpośrednio korzystają z linii niskiego napięcia 0,4 kV. Redukcja napięcia zachodzi w stacjach transformatorowych 15/0,4 kV. Na terenie gminy jest 74 stacje transformatorowe. Dodatkowo teren gminy wspomagają 2 stacje położone niedaleko od granic gminy. Są to stacje Łopatno 2 (gm. Bogoria) i Kędziurka (gm. Łagów). Wszystkie stacje wraz z ich charakterystycznymi parametrami zostały zestawione w Tabeli Nr 8. Stan techniczny stacji trafo na terenie gminy jest na ogół dobry, za wyjątkiem stacji Wojnowice 1 i stacji w sołectwach Planta, Ujazd, Zaldów, gdzie zachodzi konieczność dobudowania dodatkowych stacji.

Na terenie sołectwa Iwaniska występuje połączenie między liniami zasilanymi z dwóch różnych GPZ-tów. Połączenie to może być wykorzystane w przypadku awarii którejs z sieci. Linie średniego napięcia są w bardzo dobrym stanie technicznym, nie jest wymagany ich remont, ale gdyby zaszła taka potrzeba, to mogą być zmodernizowane pod kątem nowych odbiorców. Linie SN zostały przedstawione na załącznikach graficznych do „Studium ...”

Przy lokalizowaniu budynków przeznaczonych na stały pobyt należy zachować bezpieczny odstęp od linii 15 kV. Odległość ta wynosi 7,5 m od osi linii.

Linie niskiego napięcia na większości obszaru gminy są w stanie dobrym. Remontu i modernizacji wymagają linie nn we wsiach: Planta, Ujazd, Zaldów, a w Krępie konieczny jest remont kapitalny.

Rzeszowski Zakład Energetyczny planuje do roku 2005 zmodernizować sposób zasilania gminy w energię elektryczną. W tym celu planuje się wybudować GPZ w pobliżu Iwanisk i trzy linie wysokiego napięcia 110 kV. Dwie biegną równolegle od strony Opatowa a jedna pojedyncza ma biec do GPZ Bogoria. Pod linie równoległe należy zarezerwować pas terenu o szerokości 50 m, a dla linii pojedynczej pas o szerokości 40 m.

IV. SZANSE ROZWOJU GMINY

1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZO – KULTUROWE

- Gleby gminy o przeważających korzystnych warunkach przyrodniczych i wysokiej przydatności rolniczej umożliwiające rozwój funkcji rolniczej na obszarze gminy.
- Niski poziom zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi i siarką siarczanową predysponujący większość terenów rolnych do rozwoju produkcji ekologicznej.
- Możliwość eksploatacji istniejących (licznych) udokumentowanych złóż surowców mineralnych dla celów budownictwa ogólnego.
- Istniejący znaczny zapas wody pitnej może być wykorzystany w przetwórstwie rolno–spożywczym. Pod północną częścią gminy znajduje się fragment głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) Nr 421 „Włostów”.
- Możliwość wykorzystania istniejących warunków terenowych dla realizacji trzech zbiorników wodnych: „Kabza” o pow. 5,5 ha, „Zaldów” o pow. 7,5 ha i „Krępa–Tęcza” o pow. 24,0 ha. Omawiane zbiorniki oprócz swych podstawowych funkcji (redukcja fal powodziowych, cele rolnicze i gospodarcze) spełniać będą funkcje rekreacyjno – wypoczynkowe.
- Korzystne warunki przestrzenne do rozwoju agroturystyki.
- Bogata przeszłość historyczna gminy oraz związane z tym cenne zabytki kultury materialnej i archeologicznej

2. ROLNICTWO

- Korzystne warunki przyrodniczo-glebowe umożliwiające dostosowanie profilu produkcji rolniczej do zmieniających się potrzeb rynku.
- Sprzyjające warunki przyrodniczo glebowe oraz klimatyczne.
- Dogodne położenie gminy w stosunku do rynków zbytu (Lublin, Rzeszów) oraz giełdy rolniczej w Sandomierzu.

- Na obszarze gminy nie istnieją ograniczenia rozwoju produkcji ekologicznej.
- Możliwość skorzystania z różnorodnych funduszy pomocowych Unii Europejskiej w tym stanowiących wsparcie Małopolskiego Programu Rozwoju Wsi i Rolnictwa.
- Sprzyjające warunki uzbrojenia obszaru gminy w infrastrukturę techniczną.
- Perspektywiczne szanse lokalizacji przetwórstwa rolno – spożywczego w oparciu o istniejącą bazę surowcową.
- Wysoki udział użytków zielonych w ogólnej powierzchni użytków rolnych – stanowiące 20,1%.
- Korzystne warunki przestrzenne do powiązania zagospodarowania leśnego i funkcji turystycznej.

3. ZAGADNIENIA SPOŁECZNO – GOSPODARCZE

- Istniejąca sieć placówek szkolnictwa podstawowego i ponad podstawowego w pełni zabezpiecza aktualne potrzeby gminy w zakresie usług oświaty.
- Dogodny dostęp do szkół średnich ogólnokształcących i do szkół zawodowych istniejących poza obszarem gminy daje możliwość kształcenia młodzieży w różnych specjalnościach, dostosowanych do wymogów zmieniającym się modelu rolnictwa.
- Bliskość Rzeszowa i Kielc oraz niezbyt odległy Kraków umożliwia kształcenie wielokierunkowe w różnych specjalnościach – przyszłą kadre kierowniczą.
- Dobrze rozwinięty system usług podstawowych i innych zabezpiecza w sposób zadowalający potrzeby mieszkańców gminy.
- Znaczny potencjał produkcyjny tkwiący w dużej liczbie rąk do pracy w rolnictwie i zawodach pozarolniczych.

4. KOMUNIKACJA

- Korzystne położenie oraz dobre skomunikowanie z Kielcami i Rzeszowem – dużymi rynkami zbytu.
- Koncentryczny układ dróg dojazdowych do ośrodka gminnego ułatwiający szybki dostęp do usług i zakładów pracy na obszarze gminy i gmin sąsiednich.
- Rezerwa przepustowości dróg powiatowych łączących gminę z drogami ponad lokalnymi.
- Brak uciążliwości tranzytowego ruchu drogowego.

5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

- Północna część obszaru gminy położona jest na GZWP nr 421 „Włostów”, co sprawia, że obszar całej gminy ma zapewnioną wystarczającą ilość wody pitnej.
- Występujące duże rezerwy wody w istniejącym ujęciu w ilości ok. 2500 m³/d może być przeznaczona dla potrzeb przetwórczości rolno spożywczej pod warunkiem zapewnienia sprawnego systemu oczyszczania ścieków.

ZMIANA NR 2 STUDIUM:

- | |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none">– Zapewnienie wywozu nieczystości na międzygminne składowisko odpadów w Janczycach w gminie Baćkowice. |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
- Projektowane zbiorniki wodne: „Kabza”, „Zaldów” i „Krępa-Tęcza” przyczynią się usprawnienia przepływów w rzece Koprzywiance oraz do rozwoju turystyki i agroturystyki.

V. ZAGROŻENIA ROZWOJU GMINY ORAZ PROBLEMY I KONFLIKTY PRZESTRZENNE WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO ZAGOSPODAROWANIA GMINY

1. ZAGROŻENIA ROZWOJU GMINY

1.1. Środowisko przyrodnicze

- Rzeźba terenu gdzie występują wzniesienia o nachyleniu powyżej 12% stanowi ograniczenia budowlane i może powodować degradację gruntów rolnych.
- Brak większych retencji wód powierzchniowych.
- Brak istniejącego systemu kanalizacji sanitarnej, będący głównym źródłem zanieczyszczenia wód podziemnych objętych granicą GZWP nr 421 „Włostów” a także wód powierzchniowych.

1.2. Rolnictwo i leśnictwo

- Lokalnie duże spadki terenu – utrudniają uprawę gleb.
- Duże rozdrobnienie gospodarstw indywidualnych – średni areał jednego gospodarstwa indywidualnego wynosi ok. 5,2 ha użytków rolnych, zaś gospodarstwa o powierzchni powyżej 15 ha użytków rolnych – stanowią zaledwie 0,2% ogólnej liczby gospodarstw.
- Brak lokalnego, drobnego przetwórstwa rolno – spożywczego, zdolnego zagospodarować na miejscu bazę surowcową.
- Brak samoorganizacji rolników, np.: w grupy producenckie i marketingowe zdolne sprostać rosnącej konkurencji rynkowej.

- Wysoki stopień zagęszczenia zabudowy zagrodowej ogranicza lokalizację większych gabarytowo siedlisk towarowych, wymagających większych działek budowlanych.
- Brak rezerwy terenów pod większe obszarowo inwestycje gospodarcze i komunalne może być w przyszłości istotnym ograniczeniem rozwoju zwłaszcza w zakresie inwestycji z zewnątrz.
- Niewykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych oraz planowych odnowień w lasach niepaństwowych.
- Zaśmiecenie lasów.

1.3. Zagadnienia społeczno – ekonomiczne

- Niska średnia powierzchnia gospodarstwa rolniczego ogranicza wysokotowarową produkcję.
- Bezrobocie na wsi.
- Brak przetwórstwa rolno-spożywczego powoduje niskie zyski ze sprzedaży nieprzetworzonych płodów rolnych.
- Starzenie się ludności gminy.
- Trudny dostęp do funduszy pomocowych.
- Malejące dotacje z budżetu państwa – pogarszają sytuację ekonomiczno-gospodarczą gminy – szczególnie w zakresie opieki zdrowotnej i socjalnej gminy.
- Brak sieci kanalizacyjnej gminy, brak sieci gazowej, niedostateczna telefonizacja gminy – powodują obniżenie standardu życia mieszkańców gminy.
- Mała aktywność gospodarcza mieszkańców gminy w zakresie handlu, gastronomii, rzemiośle usługowym i produkcyjnym oraz usług bytowych.

1.4. Komunikacja

- Niewystarczająca gęstość sieci dróg publicznych.
- Lokalnie blisko zlokalizowana zabudowa mieszkalna i zagrodowa w stosunku do głównych ciągów dróg, ogranicza szybki dojazd do ośrodków usługowych i dróg ponadlokalnych.
- Niski standard dróg gminnych i części dróg powiatowych.
- Zbyt mała pojemność istniejących parkingów samochodowych na obszarze gminy, szczególnie przy obiektach wymagających dużej ilości stanowisk parkingowych (rejon koncentracji usług).

1.5. Infrastruktura techniczna

- Brak zwodociągowania całego obszaru gminy.
- Występowanie fragmentu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych Nr 421 „Włostów” wykluczają możliwość lokalizacji przemysłu wodochłonnego oraz uciążliwego dla wód – do czasu zrealizowania sprawnego systemu kanalizacji sanitarnej dla całej gminy.
- Brak kanalizacji deszczowej na terenie gminy.
- Brak sieci gazowej – dostarczającej gaz ziemny – obniża standard zamieszkania w gminie.
- Zanieczyszczenie powietrza przez kotłownie węglowe i koksowe.
- Mała powierzchnia zbiorników małej retencji powoduje potencjalne zagrożenie powodzią.
- Niewielki stopień telefonizacji gminy.

2. PROBLEMY I KONFLIKTY PRZESTRZENNE WYNIKAJĄCE Z DOTYCHCZASOWEGO ZAGOSPODAROWANIA

- Lokalizacja zabudowy na obszarach o niekorzystnych warunkach fizjograficznych.
- Problem zagospodarowania gruntów rolnych nieekonomicznych w użytkowaniu rolniczym – usytuowanych niekorzystnie na stromych stokach.
- Brak większej rezerwy terenów na cele: rozwoju usług dla obsługi rolnictwa; pod lokalizację większych obszarowo inwestycji gospodarczych i komunalnych oraz dla potrzeb przetwórstwa rolno-spożywczego.
- Brak zasobów gruntów komunalnych.
- Brak zbiorników wodnych z przeznaczeniem na rozwój turystyki, rekreacji i krótkiego wypoczynku oraz agroturystyki.
- Brak obiektów noclegowych dla potrzeb turystyki oraz terenów i urządzeń rekreacyjno – wypoczynkowych.
- Brak większych powierzchni parkingowych w rejonie koncentracji usług.
- Istniejąca sieć elektroenergetyczna nie daje możliwości zwiększenia dostawy energii i nie gwarantuje pewności zasilania – co znacznie utrudnia większy rozwój przedsiębiorczości.